

İlham Əliyev Rəcəb Tayyib Ərdoğanə təşəkkür edib

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanə təşəkkürünü bildirib. Dövlət başçısı bu barədə sosial şəbəkə hesablarında paylaşım edib.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının açıqlaması

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının təklif etdiyi kimi, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və qanunları əsasında reintegrasiya məsələlərinin müzakirə edilməsi üçün Qarabağın erməni sakinlərinin nümayəndələri ilə 2023-cü il sentyabrın 21-də Yevlaxda görüş keçiriləcək.

Azərbaycanda akkreditə olunmuş diplomatik korpus üçün bölgədə son vəziyyətə dair brifinq keçirilib

Sentyabrın 20-də Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev, Azərbaycan Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyov və xarici işlər nazirinin müavini Fərid Rzaevinin iştirakı ilə Xarici İşlər Nazirliyində Azərbaycan Respublikasında akkreditə olunmuş diplomatik korpus üçün brifinq keçirilib.

Lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin dayandırılması barədə razılıq əldə olunub

Lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin dayandırılması barədə razılıq əldə olunub. Bu barədə Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, Qarabağın erməni sakinlərinin nümayəndələrinin Rusiya sülhməramlı kontingenti vasitəsilə müraciətini nəzərə alaraq 2023-cü il sentyabrın 20-də saat 13:00-də aşağıdakı şərtlər altında lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin dayandırılması barədə razılıq əldə olunub:

1. Azərbaycan Respublikasının Qarabağ bölgəsində yerləşən Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri silahı yerə qoyur, döyüş mövqelərindən və hərbi postlardan çıxır və tam şəkildə tərksilah olunurlar. Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri Azərbaycan ərazilərini tərk edir, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri buraxılırlar.
2. Paralel şəkildə bütün silah-sursat və ağır texnika təhvil verilir.
3. Yuxarıda qeyd olunan proseslərin Rusiya sülhməramlı kontingenti ilə əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməsi təmin edilir.

Antiterror tədbirləri nəticəsində Azərbaycan öz suverenliyini bərpa etmişdir

Müzəffər Ali Baş Komandan İLHAM ƏLİYEV:

- Antiterror tədbirləri nəticəsində düşmənin silah və texnikalarının böyük hissəsi sıradan çıxarılmışdır.
- İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra 300-dən çox Azərbaycan vətəndaşı minə terrorunun qurbanı olub.
- Mənim tərəfimdən hərbi birləşmələrimizə Qarabağda mülki əhalinin qorunması ilə bağlı ciddi tapşırıq verilmişdir.
- Bizim sözüümüz imzamız qədər dəyərlidir.
- Qanunsuz erməni silahlı birləşmələrinin mövqelərdən çıxarılma prosesi başlamışdır.
- Qarabağ Azərbaycan ərazisidir və bunu bütün dünya tanıyır.
- Bölgəmizdə yeni vəziyyətin yaranması labüddür.
- Əminəm ki, Qarabağda yaşayan erməni əhalisi tezliklə yaxşılığa doğru dönüşü görəcəkdir.
- Kriminal rejimin ünsürlərinin bəziləri artıq öz layiqli cəzasını alıb, bəziləri də alacaqlar.
- Azərbaycan azad cəmiyyətdir, çoxmillətli, çoxkonfessiyalı dövlətdir.
- Bu gün Qarabağda yaşayan sadə insanlar üçün yeni tarixi bir şans yaradılıb.
- Heç kim bizimlə diktat və ultimatum dili ilə danışa bilməz.

Sentyabrın 20-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev xalqa müraciət edib. AZƏRTAC dövlətimizin başçısının müraciətini təqdim edir.

Prezident İlham Əliyevin xalqa müraciəti

- Əziz həmvətənlər. Bildiyiniz kimi, dünən səhər erməni silahlı birləşmələrinin törətdikləri terror aktı nəticəsində 6 Azərbaycan vətəndaşı, onlardan ikisi mülki şəxs mina terrorunun qurbanı olmuşdur. Birinci dəfə deyil ki, bizə qarşı Ermənistan terror aktı törədib. İkinci Qarabağ müharibəsi başa çatandan sonra bu günə qədər 300-dən çox Azərbaycan vətəndaşı mina terrorunun qurbanı olmuşdur, ya da ki, ağır yaralanmışdır. Dünənki terror aktı bu sıradan olan hadisə idi. Lakin sərhəd-buraxılış məntəqəsi qurulmayana qədər İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra Ermənistan Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinə qanunsuz olaraq minalar gətirilmiş və müxtəlif yerlərdə basdırılmışdır. Bir müddət bundan əvvəl Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən aşkarlanmış minalar Rusiya sülhməramlı kontingentinin və Rusiya-Türkiyə Monitoring Mərkəzinin nümayəndələrinə göstərilməsi və onlardan ciddi tədbir görülməsi tələb edilmişdir. Bu minalar 2021-ci ildə Ermənistan-da istehsal olunmuş minalardır. Yəni, bu, bir daha onu göstərir ki, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra məqsədyönlü şəkildə Azərbaycana qarşı terror aktlarını həyata keçirmək üçün bu minalar gətirilmişdir. Azərbaycan dərhal lazımı addımlar ataraq düşməni layiqincə cəzalandırılmışdır. Lokal xarakterli antiterror tədbirlərinə başlanılıb və qarşıda duran bütün vəzifələr cəmi bir gün ərzində yerinə yetirildi. Terrorçular cəzalandırıldı və bir daha Ermənistanə göstərildi ki, onların istənilən tərribatına layiqli cavab verəcəkdir. Dünən təxminən saat 13:00 radələrində antiterror tədbirlərinin başlanması və uğurla başa çatması nəticəsində Azərbaycan öz suverenliyini bərpa etmişdir. Qeyd etməliyəm ki, antiterror tədbirləri nəticəsində bizim hərbiçilərimiz böyük qəhrəmanlıq, şücaət, peşəkarlıq göstərmişlər. Ağır rəyef şəraitində, düşmən tərəfindən uzun illər böyük mühəndislik işləri nəticəsində istehkamların mövcudluğu şəraitində, düşmən mövqelərindən tərpsələrə, ölverişli yerlərdə yerləşdirilməsinə baxmayaraq, bizim hərbiçilərimiz bir daha qeyd etdiyim kimi, qəhrəmanlıq, peşəkarlıq göstərmişlər və qısa müddət ərzində bütün istiqamətlər üzrə əhəmiyyətli dərəcədə hərbi uğurlar əldə etmişlər. Ermənistan dövlətinin Azərbaycan ərazisində qanunsuz yerləşdirilmiş və Ermənistan dövlətinin öhdəliyinə baxmayaraq, bu günə qədər çıxarılmasını ordunun böyük hissəsi tamamilə məhv edilmişdir. Hərbi texnika məhv edilmişdir və sıradan çıxarılmışdır.

Entoni Blinken Prezident İlham Əliyevə zəng edib

Sentyabrın 19-da ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib.

Telefon söhbəti zamanı Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində hazırkı vəziyyətə ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Dövlətimizin başçısı Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki birləşmələrinin kəşfiyyat-diversiya qrupları tərəfindən terror məqsədilə övvəlcədən minaların quraşdırılması, nəticədə mülki şəxslərin və polis əməkdaşlarının həlak olması, həmçinin ordumuzun birləşmələrinin mınaatanlardan və müxtəlif çaplı atıcı silahlardan atəşə tutulması faktlarını qeyd edib.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində sentyabrın 9-da qondarma "prezident seçkiləri"nin keçirilməsi də daxil olmaqla, bu hərəkətlərin Azərbaycanın suverenliyinə qarşı Ermənistanın və onun yaratdığı və dəstəklədiyi qondarma separatçı qurumun məqsədyönlü tərribatlarının davamı olduğunu vurğulayıb.

Azərbaycan Prezidenti bildirib ki, bu kimi tərribatçı və təhrikçi əməllərin qarşısının alınması üçün Azərbaycan bölgədə lokal xarakterli antiterror tədbirlərinə başlanılıb.

Dövlətimizin başçısı vurğulayıb ki, antiterror tədbirlərinin həyata keçirilməsi zamanı mülki əhali və infrastruktur obyektləri hədəfə alınmır, yalnız legitim hərbi hədəflər sıradan çıxarılır.

Reintegrasiya məsələlərini müzakirə etmək üçün Azərbaycan Prezidentinin Administrasiyası tərəfindən ölkəmizin Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərinin nümayəndələrinin bir neçə dəfə dialoqa dəvət olunduğu, lakin onların bundan imtina etdiyi, bununla belə lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin davam etdiyi vaxtda onların bir daha dialoqa dəvət edilə bilmədiyi qətiyyətə çatdırılıb. Dövlətimizin başçısı silahın yerə qoyulduğunu və tərksilah olunduğunu halda antiterror tədbirlərinin dayandırılacağını deyib.

ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken yaranmış vəziyyətə bağlı narahatlığını ifadə edib, atəşkəsin öldə olunmasına çağırış və Bakı ilə Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərin nümayəndələri arasında birbaşa dialoqun Amerika Birləşmiş Ştatları tərəfindən dəstəkləndiyini bildirib.

Prezidentin Mətbuat Xidməti

“Dəmir yumruğ”un ağıllandırma tədbirləri

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev sözünün və imzasının sahibidir!

Başqalarından da bunu gözləyir və tələb edir! Paşinyanın günlərlə davam edən yalvar-yaxarı, onun-bunun dabanını yalması və son nəticədə 44 günlük müharibədə hərbi əməliyyatların dayanması Rusiya Prezidenti V.Putinin zəmanəti ilə 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyanatın imzalanması sayəsində gerçəkləşdi!

Quyruğu qarışından çıxan Paşinyan çox keçmədən nalayiqə vurmağa, öhdəliklərindən müxtəlif bəhanələrlə boyun qaçırmağa, hətta Rusiyaya dərək göstərməyə başladı!

Səbrin və dözümlü də həddi olur! Azərbaycan kifayət qədər gözlədi, səbir etdi! Lokal antiterror tədbirlərinin başa çatmasının şərtləri isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası tərəfindən açıqlandı:

- Qanunsuz erməni silahlı dəstələri ağ bayraq qaldırmalı!
  - Bütün silahlar təhvil verilməli!
  - Qanunsuz separatçı rejim özünü buraxmalıdır!
- Bu yolda sarsılmaz milli birlik nümayiş etdirən Azərbaycan xalqı və cəmiyyəti Müzəffər Ali Baş Komandanın arxasında möhkəm dayandı, 44 günlük müharibədən sonrakı çıxan ordumuz isə qarşısına qoyulan vəzifəni sonadək, uğurla yerinə yetirdi!

44 günlük Vətən müharibəsində olduğu kimi, Azərbaycan Ordusu lokal antiterror tədbirlərini də ən qısa müddətdə başa çatdırdı.

Qeyri-qanuni erməni terrorçu birləşmələrinin təslim olması barədə razılıq əldə olundu!

BP Azərbaycanda olan tərəfdaşlarla əməkdaşlıqda maraqlı və qətiyyətlidir

Prezident İlham Əliyev bp şirkətinin İdarə Heyətinin sədrini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 20-də bp şirkətinin İdarə Heyətinin sədri Helge Landt qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə bp şirkətinin hasilat və əməliyyatlar üzrə icraçı vitse-prezidenti Qordon Birrel və 1994-cü il sentyabrın 20-də "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasında iştirak edən şirkətin sabiq baş icraçı direktoru Lord Con Filip Braun iştirak ediblər.

Söhbət zamanı 20 sentyabr - "Əsrin müqaviləsi"nin imzalandığı günün önemi qeyd edildi, bunun ölkəmizin inkişaf tarixində çox mühüm bir sənədi olduğu vurğulandı. Prezident İlham Əliyev "Əsrin müqaviləsi"nin imzalandığı və Azərbaycanda neft işçilərinin peşə bayramı kimi qeyd edilən Neftçilər Günündə bu görüşdə bp şirkətinin rəhbərliyinin, həmçinin tarixi müqavilənin birbaşa iştirakçısı və uzun illər bp şirkətinin rəhbəri olan Lord Con Filip Braunun iştirakını yüksək qiymətləndirərək Azərbaycan ilə şirkət arasında həyata keçirilən uzumüddətli sıx, səmərəli və strateji əməkdaşlığın tarixinə toxundu. Dövlətimizin başçısı bunu investitorlar və investisiya qoyulan ölkə arasında olan əməkdaşlığın yaxşı nümunəsi kimi dəyərləndirdi və bu əməkdaşlığın qarşılıqlı inam, etimad və faydaya əsaslandığını məmnunluqla qeyd etdi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın keçdiyi çətin və tarixi sınaq dövründə ölkədə iqtisadi inkişaf yolunun əsasını qoyulmasında 1994-cü ildə imzalanan "Əsrin müqaviləsi"nin xüsusi rolunu vurğuladı.

Ölkəmizin sosial-iqtisadi nailiyyətlərində neft-qaz sektorunun xüsusi önəminə toxunan dövlətimizin başçısı Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə həyata keçirilmiş və nəzərdə tutulan regional və qlobalmiqyaslı layihələrdən danışdı.

bp şirkətinin sabiq baş icraçı direktoru Lord Con Filip Braun "Əsrin müqaviləsi"nin imzalandığı həmin

çətin dövrdə məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etməsi sayəsində investisiya qoyuluşu üçün mövcud risklərin dəf edildiyini və beləliklə, bunun nəticəsində bu mühüm müqavilənin imzalandığını böyük məmnunluqla xatırladı. Şirkə-

tin nümayəndələri ölkəmizin mürəkkəb dövrdə "Əsrin müqaviləsi"nin Ümummilli Liderin qətiyyətli və məharətli siyasəti nəticəsində ərsəyə gəldiyini vurğuladılar, Azərbaycanın enerji ehtiyatlarının inkişafında bu müqavilənin rolundan bəhs etdilər.

Onlar qeyd etdilər ki, müasir dövrdə Azərbaycanın neft-qaz yataqlarının işlənilməsinə Ulu Öndər Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi dövrlərdə yaradılan infrastruktur böyük töhfə verib və irimiqyaslı layihələrin qısa müddətdə həyata keçiril-

məsini şüurləndirib. Vurğulandı ki, ölkəmizdə icra olunan layihələrdə tətbiq edilən mühəndislik, ətraf mühitin qorunması və digər standartlar bp-nin fəaliyyət göstərdiyi dünyanın digər bölgələrindəki standartlar səviyyəsinə uyğun və ya onlardan da üstündür. Bu da ölkəmizin neft-qaz sahəsində zəngin insan kapitalının mövcudluğu hesabına mümkün olub.

Azərbaycanın dünyanın ən qədim neft-qaz sayəsində malik olduğunu deyə qonaqlar bu sənayenin ən müasir səviyyəyə çatdırılmasında ölkəmizin beynəlxalq enerji şirkətləri ilə əməkdaşlığına və strateji baxışına toxundular.

Söhbət zamanı bp şirkətinin Azərbaycanda neft-qaz və enerji sahələrində gələcək layihələrdə də maraqlı olduğu vurğulandı, yeni sərmayə qoyuluşu imkanları müzakirə edildi. Qlobal enerji keçidi nəzərə alınaraq, bp-nin Azərbaycanda olan tərəfdaşlarla, o cümlədən SOCAR ilə əməkdaşlıqda, yeni bərpəolunan enerji layihələrinin həyata keçirilməsində maraqlı və qətiyyətliliyi olduğu bir daha diqqətə çatdırıldı.

Görüşdə əməkdaşlığın perspektivləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

Sonda Lord Con Filip Braun Ulu Öndərə olan xatirə fotosunu dövlətimizin başçısına təqdim etdi.

Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin tabeliyində Bakı Şəhər Məktəbəqədər Təhsil Müəssisələri və Uşaq Evləri İdarəsinin ləğvi və "Bakı şəhərində körpələr evlərinin, körpələr evi-uşaq bağçalarının, uşaq bağçalarının, xüsusi uşaq bağçalarının və uşaq evlərinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 11 may tarixli 635 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin tabeliyində Bakı Şəhər Məktəbəqədər Təhsil Müəssisələri və Uşaq Evləri İdarəsi ləğv edilsin.

2. "Bakı şəhərində körpələr evlərinin, körpələr evi-uşaq bağçalarının, uşaq bağçalarının, xüsusi uşaq bağçalarının və uşaq evlərinin fəaliyyətinin tənzimlənməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 11 may tarixli 635 nömrəli Fərmanın (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 5, maddə 428) 2-ci hissəsi ləğv edilsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 20 sentyabr 2023-cü il

Polkovnik Anar EYVAZOV: "Lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin dayandırılması barədə razılıq əldə olunub"

Sentyabrın 20-də Müdafiə Nazirliyi tərəfindən media nümayəndələri üçün növbəti brifinq keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Mətbuat xidmətinin rəisi polkovnik Anar Eyvazov brifinqdə Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri tərəfindən Qarabağ iqtisadi rayonunda keçirilən lokal xarakterli antiterror tədbirləri barədə indiyədək olan məlumatları diqqətə çatdırdı.

Bildirib ki, tədbirlər çərçivəsində qarşı tərəfə məxsus növbəti hərbi təyinatlı texnika, döyüş mövqeləri və sığınacaqlarının zərərsizləşdirilməsi həyata keçirilib. Bununla bağlı videomateriallər mütləq ictimaiyyətdə təqdim olunub.

Bu saata olan məlumata əsasən, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birlişmələrinin tərtibləndiyi 90-dan artıq döyüş mövqeyi, eləcə də bir neçə strateji əhəmiyyətli yüksəklik Silahlı Qüvvələrimizin nəzarətinə keçirilib. Eyni zamanda qarşı tərəfə məxsus 7 ədəd hərbi nəqliyyat vasitəsi, 4 ədəd minaatan, 1 ədəd tank, 2 ədəd piyadanın döyüş maşını (PDM) və xeyli sayda silah-sursat Silahlı Qüvvələrimizin bölmələri tərəfindən qənimət olaraq ələ keçirilib.

Qeyd olunub ki, silah-sursatı tükənən Ermənistan silahlı qüvvələri birlişmələrinin hərbi qulluqlarına parakəndə şəkildə təşviş içində döyüş mövqelərini tərk edirlər. Bu faktlar təqdim etdiyimiz videoda da əksini tapıb.

Tədbirlər zamanı Ermənistan tərəfinin mütləq olaraq müxtəlif məzmunlu yalan məlumatlar yaydığına söyləyən Anar Eyvazov ictimaiyyətdə, media mənsublarına və sosial media istifadəçilərinə qarşı tərəfin dezinformasiyalarına əhəmiyyət verməməyi və Müdafiə Nazirliyi tərəfindən paylaşılan rəsmi məlumatlara istinad etməyi tövsiyə edib.

Diqqətə çatdırıb ki, lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin davam etdiyi günlərdə bəzi sosial media hesablarında Silahlı Qüvvələrimizə yardım adı altında əhaliyə çağırışlar edilir. Vətəndaşlardan müxtəlif yardım kampaniyalarına qoşulmaqla pul və ərzaq istənilir. Müdafiə Nazirliyi rəsmi olaraq vətəndaşları belə çağırışlara reaksiya verməməyi tövsiyə edib.

Məlumat verilib ki, Silahlı Qüvvələrimizin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, həmçinin ərzaq və digər təminatın daha da yaxşılaşdırılması üçün bütün zəruri işlər görülüb, bölmələrimizin istənilən şəraitdə normalara uyğun və fasiləsiz təminatı istiqamətində zəruri tədbirlər planlı şəkildə həyata keçirilir.

Sonra Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin açıqlaması iştirakçılara çatdırılıb. Bildirilib ki, Qarabağın erməni sakinlərinin nümayəndələrinin Rusiya sülhməramlı kontingenti vasitəsilə Ermənistanın nəzərə alınaraq, 2023-cü il sentyabrın 20-də saat 13:00-da aşağıdakı şərtlər altında lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin dayandırılması barədə razılıq əldə olunub:

1. Azərbaycan Respublikasının Qarabağ bölgəsində yerləşən Ermənistan silahlı qüvvələrinin birlişmələri, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri silahı yerə qoyur, döyüş mövqelərindən və hərbi postlardan çıxır və tam şəkildə tərk-silah olunurlar. Ermənistan silahlı qüvvələrinin birlişmələri Azərbaycan ərazilərini tərk edir, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri buraxılır.

2. Paralel şəkildə bütün silah-sursat və ağır texnika təhvil verilir.

3. Yuxarıda qeyd olunan proseslərin Rusiya sülhməramlı kontingenti ilə əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməsi təmin edilir.

Brifinqin sonunda qeyd olunub ki, Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi bununla bağlı qoşunlara müvafiq göstərişlər verib.

Azərbaycanda akkreditə olunmuş diplomatik korpus üçün bölgədə son vəziyyətə dair brifinq keçirilib

Əvvəli 1-ci səh.

AZƏRTAC xəbər verir ki, brifinq zamanı aşağıdakı əsas məqamlar diqqətə çatdırılıb.

■ Sentyabrın 19-da Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki erməni silahlı qüvvələri bir sıra genişmiqyaslı hərbi təxribatlar və terror hücumları törədib.

■ Erməni kəşfiyyat-diversiya qrupları tərəfindən Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolunda terror məqsədilə əvvəlcədən quraşdırılmış minaların partlaması nəticəsində mülki şəxslər və Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının hərbi qulluqçuları həlak olub və yaralanıb. Bununla yanaşı, ordumuzun bölmələri minaatanlardan və müxtəlif çaplı atıcı silahlardan atəşə tutulub. Nəticədə Azərbaycan Ordusunun iki hərbi qulluqçusu yaralanıb.

■ Sentyabrın 19-da Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində qanunsuz yerləşdirilmiş erməni silahlı qüvvələrinin növbəti terror aktı nəticəsində Ağdam və Şuşa şəhərlərində müvafiq olaraq iki mülki əməkdaş həlak olub.

■ Erməni silahlı qüvvələrinin döyüş mövqelərini gücləndirməsi və bölmələrini yüksək döyüş hazırlığı səviyyəsinə gətirməsi Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən təsbit edilib.

■ Sadalanan amillər fonunda, Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşdirilmiş erməni silahlı qüvvələrinin təxribatların qarşısının alınması, habelə üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının icrasının təmin olunması, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birlişmə-

lərinin tərk-silah edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, dinc əhali, o cümlədən ərazidə aparılan bərpa-quruculuq işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilər və hərbi qulluqçularımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması və Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası quruluşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterror tədbirlərinə başlanılıb.

■ Görülən tədbirlər çərçivəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinin birlişmələrinin ön xətt və dərinlikdə olan mövqeləri və uzumüddətli atəş nöqtələri, eləcə də hərbi təyinatlı obyektləri yüksək dəqiqlikli silahların tətbiqi ilə sıradan çıxarılab.

■ Antiterror tədbirləri müstəsna olaraq qanunsuz hərbi birlişmələri və hərbi infrastrukturunu hədəf alıb. Mülki əhali və obyektlərə heç bir halda hücum edilməyib. Bununla bağlı hər hansı iddia əsassız və qəbul edilməzdir.

■ Ermənistan silahlı qüvvələrinin birlişmələri tərəfindən yaşayış yerlərinin yaxınlığında hərbi infrastrukturun yerləşdirilməsi nəzərə alınaraq, Azərbaycan ərazidə olan mülki əhaliyə hərbi obyektlərdən kənar durmağa çağırılıb. Mobil SMS xidməti, səsgücləndirici texniki vasitələr və məlumat vərəqələri vasitəsilə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsinin erməni sakinləri müvafiq olaraq məlumatlandırılıb.

■ Azərbaycan Respublikasının qanunlarına və beynəlxalq humanitar

hüququn normalarına uyğun olaraq təhlükəsizliyinə zəmanət verilən inzibati, sosial, təhsil, tibbi, dini və digər obyektlərin mühafizə və müdafiəsi təşkil olunub.

■ Əhəlinin təhlükəli ərazilərdən təxliyəsinin təmin etmək üçün Laçın yolu üzərində və digər istiqamətlərdə humanitar dəhliz və qəbul məntəqələri yaradılıb.

■ Azərbaycan tərəfi 2020-ci il noyabrın 10-da imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın müddəalarına zidd olaraq Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki Ermənistan silahlı qüvvələrinin birlişmələrinin mövcudluğunu davam etdirməsinin regional sülh və sabitlik üçün ciddi təhlükə mənbəyi olduğunu dəfələrlə bəyan edib.

Azərbaycan suverenliyini və ərazi bütövlüyünü müdafiə etmək hüququna malikdir

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova, parlamentlararası əlaqələr üzrə işçi qruplarının rəhbərləri və beynəlxalq parlament təşkilatlarında Azərbaycan nümayəndə heyətlərinin başçıları Azərbaycanın antiterror tədbirləri barədə beynəlxalq ictimaiyyətə müraciət ediblər

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, müraciətdə qeyd olunur ki, Azərbaycan Ermənistanla münasibətlərin normallaşması, suverenlik və ərazi bütövlüyü prinsiplərinə hörmət əsasında sülh müqaviləsinin imzalanması prosesinə sadıqdır.

Ölkəmiz, həmçinin Qarabağ regionundakı etnik ermənilərin Azərbaycan vətəndaşları kimi reintegrasiyası, ölkə Konstitusiyası və Azərbaycanın tərəfdar çıxdığı beynəlxalq sazişlər çərçivəsində bütün hüquq və azadlıqların təmin olunması üzrə səylər göstərir. Azərbaycan 2020-ci ilin noyabrından etibarən bu prosessa sadiqliyini dəfələrlə nümayiş etdirib. Son olaraq, Qarabağ regionundakı erməni sakinlərlə Ağdam-Xankəndi və Laçın-Xankəndi yollarından eyni anda istifadə etməkə Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin yük avtomobilləri ilə malların çatdırılması Azərbaycanın gərginliyin azaldılmasına olan sadiqliyinin göstəricisidir.

Sonadda təəssüflə qeyd olunur ki, Azərbaycanın sözügedən söylərinə baxmayaraq, Ermənistan bütün vasitələrdən istifadə edərək, ölkəmizin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü hədəf

almaq, ərazilərimizdə separatizmin mövcudluğunu qoruyub saxlamaq cəhdlərini davam etdirib: delimitasiya olunmamış sərhəddə və Qarabağ regionunda hərbi təxribatlar, Azərbaycan ərazilərində qeyri-qanuni yerləşdirilmiş 10 min hərbi qüvvəyə maliyyə, hərbi, texniki yardımlar, ərazilərimizin minalanması, Azərbaycanın və xarici ölkələrin mülki təyyarələrinə qarşı radio-elekttron müdaxilə halları, "blokada", "humanitar böhran" kimi əsassız iddialar və siyasi şantaj, qeyri-qanuni rejimə təbrik mesajları, qondarma separatçı rejimin "prezident seçkiləri" Ermənistan tərəfindən normallaşma prosesini pozmağa yönəlmiş təxribatçı addımlardan bəziləridir.

tan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin tərk-silah edilərək, ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, dinc əhalinin təhlükəsizliyinin təmin olunması və Azərbaycan Respublikasının konstitusiyaya quruluşunun bərpa edilməsi məqsədinə xidmət edir. Azərbaycanın müvafiq qurumları tərəfindən xüsusilə vurğulanmışdır ki, görülən tədbirlərin hədəfi yalnız qanunsuz hərbi birləşmələr və hərbi infrastrukturudur. Mülki əhali heç bir halda hədəf təşkil etmir, - deyə müraciətdə vurğulanır.

Müraciət müəllifləri qeyd edirlər ki, Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü hər bir ölkənin suverenliyi və ərazi bütövlüyü qədər vacibdir və Azərbaycan beynəlxalq hüquqda əks olunmuş bütün vasitələrlə öz suverenliyini və ərazi bütövlüyünü müdafiə etmək hüququna malikdir.

Müraciətin sonunda bir daha beynəlxalq ictimaiyyətə Azərbaycanın antiterror tədbirlərini dəstəkləməyə, regionumuzda uzunmüddətli sülh və sabitliyin təmin olunması naminə Azərbaycanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə qarşı təxribatlardan çəkinməsi, normallaşma prosesi çərçivəsində məsuliyyətli davranması üçün Ermənistanla təzyiqli göstərməyə çağırış edilir.

"Azərbaycan"

Lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin yeganə hədəfi hərbi obyektlər idi

Ermənistanın son dövrlər artan təxribatı, törətdiyi terrorlar və 2020-ci ilin 10 noyabr tarixində imzalanmış üçtərəfli Bəyənət şərhlərinə riayət etməməsi lokal xarakterli antiterror tədbirlərini qaçılmaz etdi.

Qondarma rejimin törətdiyi özbaşnalıq, erməni diversantlarının terrorçuluq fəaliyyəti nəticəsində 2020-ci ilin noyabr ayından bu günə qədər 314 nəfər vətəndaşımız təkcə minaların qurbanı olub.

Təəssüf ki, Ermənistan rəhbərliyi üzərində götürüldü öhdəlikləri icra etmək əvəzinə təxribatlara, sabotajlara davam edir, sülh müqaviləsinin imzalanmadan imtina edir. Silahlı Qüvvələrimiz düşmənin təxribatının qarşısını almaqla antiterror tədbirlərinə başladı. Ordumuz hər zaman ki mi məsuliyyətli davrandı, yalnız hərbi obyektlərə yüksək dəqiqliklə zərbələr endirdi. Hətta təxribatçıya zərbə endirməmişdən qabaq bu barədə mülki əhalini məlumatlandırdı. Mülki əhaliyə ərazini tərk etməyi tövsiyə etdi, həyata keçirəcəyi tədbirlər zamanı yalnız hərbi obyektlərə ziyan vuraçağı barədə öhdəlik götürdüyünü qeyd etdi.

Həyata keçirilən antiterror tədbirləri zamanı Ermənistan məxsus olan döyüş vasitələrinə yüksək peşəkərlilə sradan çıxarıldı, ordumuz arsenalında olan müasir silahlara düşmənin silah-sursatı, hərbi texnikası məhv edildi. Separatçılar mülki erməni əhalisindən istifadə edərək, onların hərbi təminatlı obyektlərə gətirir və ya silahları yaşayış məntəqələrində yerləşdirirdilər. Lakin hərbi qulluqçularımız yüksək peşəkərlilə davranaraq mülki vətəndaşların olduğu yerləri hədəf almıdılar.

Ölkəmiz dəfələrlə sülh müqaviləsinin imzalanması barədə müraciət etsə də, Ermənistan heç zaman sülhü qəbul etmədi. Müxtəlif bəhanələrlə prosesi yubutmağa çalışır, havadarlarının şirin vədlərinə inanıb hər addımda sülhdən yayınırdı. Er-

mənistanın sabotağı, terrorçuluq fəaliyyəti və sülhün qarşısında əngəl olması qəti şəkildə pislənib. Eləcə də, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən siyasi partiyalar Prezident İlham Əliyevin ətrafında birlik nümayiş etdirir, haqq işimizə dəstək olurlar. Onlar düşmənin təxribatlarının qarşısını alınması istiqamətində həyata keçirilən antiterror tədbirlərində dövlətin yanında olmaları barədə birgə bəyənət imzalayıblar. Partiya mənsubiyyətdən asılı olmayaraq, hər kəs Prezidentimizin ətrafında sıx birləşir, bu birliyin vahid əməli var: ölkəmizin təhlükəsizliyini təmin olunsun, terrorçuluğun və bütün növdən olan təxribatların qarşısı alın.

İmzalanmış bəyənətdə Xalq Cəbhəsi, Müsavat və Real partiyalarının adları yoxdur. Görünür odur ki, birliyin bərabərliyin vacib olduğu bu günlərdə belə bu partiyalar hələ də xain xislətlərdən ölməkdədir. Dövlət başçısının rəhbərliyi ilə aparılan haqq işinə dəstək vermək əvəzinə, pozuculuq fəaliyyətinə cəhd edirlər. Önemli olan onları imzasıdır, nə də ki mövqeyi, lakin qədrilən Azərbaycan xalqı belə həssas məqamda etdiklərinə görə onları bağışlamayacaq. 1991-1993-cü illərdə hakimiyyət böhranı yarananlar, siyasi ambisiyalarının dövləti qurban verənlər bu gün də qazanılmış qələbəni, ölkəmizin inkişafını, qüdrətini hələ də həzm etmir və onların qışqancılıq niyyətlərini öyanı şahidi oluruq.

Ermənistanın sradan çıxarılan silahları, məhv edilən qurğuları ilə bərabər, mülki şəxslərə hərbi əməliyyatların yerinin tərk edilməsi, silahlara yardım edilməməsi barədə Müdafiə Nazirliyimizin yaydığı məlumatlar da müsbət nəticəsinə verdi. Məğlubiyyəti hiss edən separatçılar on qısa zamanda xunta rejimini ləğv edərək, silahları təhvil verməyə və təslim olmağa məcburdurlar.

Söhbət ölkəmizin təhlükəsizliyindən gedirsə, bizə yalnız birlik lazımdır. Qərbi Azərbaycan İcmasının açıqlamasında da

Adil ƏLİYEV,
Milli Məclisin Sədr müavini

Çin ilə Azərbaycan arasında əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edilib

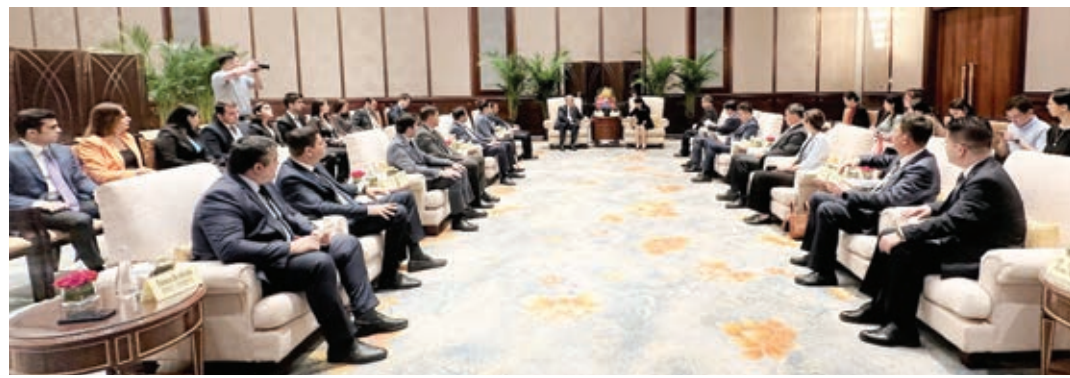
Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) nümayəndə heyətinin Çin Xalq Respublikasına səfəri çərçivəsində Çində Şəhər Departamentinin rəisi Yuy Yuy ilə görüş keçirilib.

Görüşdə Çində səhəri və onun sosial-iqtisadi inkişafı barədə məlumat verilib, şəhərin tranzit, nəqliyyat-logistika və turizm imkanları diqqətə çatdırılıb. Eyni zamanda partiya quruculuğu, partiya üzvlərinin fəaliyyəti və gənc kadrların yetişdirilməsi məsələlərindən ətraflı bəhs olunub.

Çin ilə Azərbaycanın ikitərəfli və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığı haqqında fikir mübadiləsi aparılıb. Qeyd edilib ki, qarşılıqlı səfərlər münasibətlərin inkişafına tökən verir. Fəal siyasi dialoq şəraitində iqtisadi-ticarət, mədəni-humanitar və digər sahələrdə əlaqələrin genişləndirilmə-

sinin önəmi diqqətə çatdırılıb, əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edilib, qarşılıqlı olaraq hədiyyələr təqdim olunub.

Sonra nümayəndə heyəti tərəfindən Çində şəhərinin Çyanşan mikrorayonunun Şinan rayonunda Çin Kommunist Partiyasının üzvlərinə və əhaliyə xidmət mərkəzi ziyarət edilib, cəmiyyət ərazi partiyası təşkilatının fəaliyyəti ilə tanış olunub. Bildirilib ki, mərkəz partiya üzvlərinin və rayon əhalisinin sosial məsələlərinin həllinə dəstək olur, yaşlı insanların asudə vaxtının səmərəliliyini təmin etmək üçün müvafiq işlər görür, onlara sosial xidmətlər göstərir.

Nümayəndə heyətinin üzvləri "Hisense" dövlət şirkətini də ziyarət edib, onun istehsal və ixrac potensialı ilə tanış olublar.

Yeni Azərbaycan Partiyasının nümayəndə heyətinin Çində limanına səfəri də təşkil edilib. Bildirilib ki, Şandun yarımadasının cənub-qərbində yerləşən Çində səhəri bölgənin sonay mərkəzidir və burada tekstil, yeyinti, maşın-

qayırma, texniki və elektroenergetika sahələri yüksək inkişaf edib. Diqqətə çatdırılıb ki, Çində limanının tərkibinə 5 liman ərazisi daxildir. Bu liman qrupları Mərkəzi Asiya və Avropaya yük nəqlində əhəmiyyətli paya sahibdir.

Çin - Şanxay Əməkdaşlıq Təşkilatı regional ticarət-iqtisadi əməkdaşlıq pilot zonasını ziyarət edən YAP nümayəndə heyəti burada yerləşən

Azərbaycan pavilyonunda olub. Pilot zona barədə nümayəndə heyətinə ətraflı məlumat verilib.

Bununla yanaşı, partiyanın nümayəndə heyəti Yelkənli İdman növü üzrə Çində Olimpiya Mərkəzinə baxış keçirib.

Sentyabrın 19-da YAP nümayəndə heyətinin Çin Xalq Respublikasına səfəri başa çatıb.

Rusiya sülhməramlı kontingentinə məxsus avtomobil atəşə tutulub, ölənlər var

Sentyabrın 20-si Cənubda yaşayış məntəqəsi yaxınlığında Rusiya Federasiyasının sülhməramlı kontingentinə məxsus UAZ Patriot avtomobilinin atəşə tutulması nəticəsində sülhməramlı kontingentin hərbi qulluqçularının faciəvi şəkildə həlak olması faktı qeyd alınıb.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, hadisənin

başvermə səbəblərini araşdırmaq üçün Azərbaycan və Rusiyanın istintaq orqanları yerində əməkdaşlıq şəraitində çalışırlar.

"Baş vermə hadisədən təəssüf hissi keçirir, Rusiyanın Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi, Rusiya sülhməramlı kontingentinin komandanlığı və həlak olmuş hərbi qulluqçuların ailələri və yaxınlarına dərin hüznə başsağlığı verir, səbir diləyirik", - məlumatda qeyd edilib.

Qərbi Azərbaycan İcması bəyanatlarla çıxış edib

Biz Qərbi Azərbaycan İcması olaraq Avropa Şurasının bəzi rəsmilərinin Azərbaycanın Qarabağ regionunda həyata keçirdiyi antiterror tədbirləri ilə əlaqədar verdikləri qərəzli bəyanatları qınayırıq.

Bu barədə Qərbi Azərbaycan İcmasının açıqlamasında bildirilib.

Qeyd edilib ki, terror təhdidlərini dəf etmək və Konstitusiyaya quruluşunu bərkətmək üçün öz ərazisi daxilində tədbirlər həyata keçirmək Azərbaycanın suveren hüququdur.

"Ermənistandan azərbaycanlıların qovulmasına, Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işğal edib oranı viran qoymasına, bir milyona yaxın azərbaycanlı oradan didərgin salmasına göz yuman, Azərbaycanın təkidli müraciətlərinə cavab olaraq, Avropa Şurasının bu məsələ ilə məşğul olmadığını bildirmələri indi nədənsə Azərbaycanın qanuni tədbirləri ilə bağlı narahat olmağa başlayıblar.

Biz Avropa Şurasını Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyinə hörmət etməyə və Ermənistandan qovulmuş azərbaycanlıların geri qaytarılmasına dəstək verməyə çağırıq", - deyə açıqlamada vurğulanıb.

Biz Qərbi Azərbaycan İcması olaraq Amerika Birləşmiş Ştatlarının rəsmilərinin Azərbaycanın Qarabağ regionunda həyata keçirdiyi antiterror tədbirləri ilə əlaqədar verdikləri qərəzli bəyanatlarla narazılığımızı bildiririk.

Bu sözlər icmanın məsələ ilə bağlı bəyanatında yer alıb.

Bəyanatda, həmçinin deyilir: "Terror təhdidlərini dəf etmək və Konstitusiyaya quruluşunu bərkətmək üçün öz ərazisi daxilində tədbirlər həyata keçirmək Azərbaycanın suveren hüququdur. ABŞ tərəfinin son bəyanatları onun terrorçuluğa qarşı beynəlxalq mübarizə-

də nümayiş etdirdiyi mövqeyi və bu məsələ üzrə Azərbaycan Respublikası ilə onilliklər boyunca apardığı tərəfdaşlığa uyğun gəlir".

Diqqətə çatdırılıb ki, ABŞ hökumətinin Ermənistandan azərbaycanlıların qovulmasına, Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işğal edib oranı viran qoymasına, bir milyona yaxın azərbaycanlı oradan didərgin salmasına adekvat münasibət bildirməməsi fonunda, Azərbaycan antiterror tədbirləri ilə bağlı qərəzli mövqə nümayiş etdirməsi təəssüf doğurur. Bundan başqa, Ermənistan Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı qəsd etdiyi halda, ABŞ tərəfi nədənsə ancaq Ermənistanın ərazi bütövlüyünə dəstək ifadə edir.

"Biz ABŞ hökumətini Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyinə hörmət etməyə, insan hüquqları məsələsində ayrı-seçkiliyə yol verməməyə və Ermənistandan qovulmuş azərbaycanlıların geri qay-

ıtmasına dəstək verməyə çağırıq", - deyə bəyanatda vurğulanıb.

Qərbi Azərbaycan İcması Argentina Prezidenti Alberto Fernandestin BMT Baş Assambleyasında anti-Azərbaycan açıqlamasını qətiyyətlə rədd edir.

Qərbi Azərbaycan İcması bu barədə bəyanat yayıb.

Bəyanatda Argentina Prezidentinin ölkəsinin ağır sosial-iqtisadi məsələlərini, yoxsulluq, korrupsiya kimi problemlərini həll etmək əvəzinə özüə aid olmayan məsələlərə, həm də diletant münasibət bildirdiyi qeyd olunur.

"Hiss olunur ki, onun beynəlxalq münasibətlər, beynəlxalq hüquq, coğrafiya barədə bilikləri çox səthidir. "Azərbaycanı Dağlıq Qarabağı nəzarətə götürmək"de ittiham etmək Argentinanı Mendoza oyalotini nəzarətə götürməkdə ittiham etmək kimi bir şeydir.

Azərbaycanı "etnik, dini, irqi təqibdə"de ittiham edən Alberto Fernandese Argentinada XIX əsrdə köklü tayfaların məhv edildiyini xatırladı və diqqətə bu məsələlərin yönəlməyə çağırır", - deyə bəyanatda bildirilir.

Qərbi Azərbaycan İcması Estoniya Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatına cavab verib.

İcmadan daxil olan məlumatda deyilir: "Qərbi Azərbaycan İcması Estoniya Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatı ilə əlaqədar bildirir ki, Estoniyanın Azərbaycanın Dağlıq Qarabağına müdaxilə etmək üçün heç bir mənaəvi hüququ yoxdur. Estoniya öz ərazisində sıxışdırıldığı etnik azlığın hüquqlarını qorumaq, onların qanunsuz olaraq vətəndaşlıqdan məhrum etməli və inteqrasiya məqsədilə həmin icma ilə dialoq aparmalıdır".

Qərbi Azərbaycan İcması Ermənistanın İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar Haqqında Beynəlxalq Paktın icrasına dair Dördüncü Dövrü Hesabatı ilə əlaqədar BMT-nin İqtisadi, Sosial və Mədəni Hüquqlar Komitəsinə geniş Paralel Hesabat təqdim edib.

Bu barədə Qərbi Azərbaycan İcmasının sözcüsü Ülviyyə Zülfiqar məlumat verib.

Sözcü bildirir ki, Komitənin 74-cü sessiyasında (25 sentyabr 2023-cü il-13 oktyabr 2023-cü il) baxılacaq üçün təqdim olunmuş hesabatda Ermənistanın azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə aparmasından və geri qayıtmaq hüququ da daxil olmaqla onların Pakt ilə qorunan hüquqlarının sistemətilik şəkildə pozulması halları barədə məlumat verilir. Hesabat Ermənistanın sözügedən Paktı və digər beynəlxalq insan hüquqları konvensiyalarını pozduğunu

vurğulayır və komitəni insan hüquqlarının pozuntularını aradan qaldırmaq üçün təcili tədbirlər görməyə çağırır.

Ülviyyə Zülfiqar qeyd edib ki, Qərbi Azərbaycan İcması hesabatda Ermənistan hökumətindən qovulmuş azərbaycanlıların Ermənistanla təhlükəsiz və ləyaqətli qayıtmasını, onların reintegrasiyasını, qayıtdıqdan sonra onların orada hüquq və təhlükəsizliyini təmin etməyi, Azərbaycanın mədəni irsinə vurduğu zərərini beynəlxalq qurumlar tərəfindən qiymətləndirilməsinə imkan yaratmağı və onu bərpa etməyi, azərbaycanlılara məxsus əmlakı geri qaytarmağı və Paktın irəli gələn digər öhdəliklərinə əməl etməyi tələb edir. Sözcü vurğulayıb ki, Qərbi Azərbaycan İcması Ermənistandan qovulmuş azərbaycanlıların qayıdış hüququnun bərpası məsələsi istiqamətində beynəlxalq konvensiyalar çərçivəsində söylərlərini davam etdirəcək.

AZƏRTAC

“Dəmir yumruğu” un ağıllandırma tədbirləri

Qalib ölkə olsaq da, sülh təşəbbüsü ilə biz çıxış etdik və beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə əsaslanan beş şərtimizi irəli sürdük.

Ermənistan övvəlco danışıqları uzatdı, sonra biabırçı məğlubiyyətə uğramış tərəf olduğunu "unudaraq" nöinki bəyanatları razılaşmaları yerinə yetirmədi, əksinə, özü müxtəlif "şərtlər" irəli sürməyə başladı!

Lokal karakterli antiterror tədbirlərinə start verən Azərbaycan işo həmişəki kimi məqsəd və hədəflərini açıq-aşkar söylədi. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin 19 sentyabr tarixli bəyanatında deyilir:

"Qarabağ iqtisadi rayonunda erməni silahlı qüvvələri tərəfindən gözlənilən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması, habelə üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının icrasının təmin olunması, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin türk-silah edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, dinc əhali, o cümlədən ərazidə aparılan bərpa-quruculuq işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilər və hərbi qulluqçularımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması və Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası quruluşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal karakterli antiterror tədbirlərinə başlanılıb".

Müdafiə Nazirliyinin açıqlamasında antiterror tədbirlərinin icra prinsipləri əksini tapıb:

"Üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının təmin olunması, Qarabağ iqtisadi rayonunda törədilən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin türk-silah edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, işğaldan azad edilmiş ərazilərə qayıdan dinc əhali, habelə bərpa-quruculuq işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilər və hərbi qulluqçularımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması və Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası quruluşunun bərpa edilməsi məqsədilə bölgədə lokal karakterli antiterror tədbirlərinə başlanılıb".

"Dəmir yumruğu" un hədəfləri də aşkar şəkildə göstərilir:

"Tədbirlər çərçivəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin ön xətt və dərinlikdə olan mövqeləri və uzunmüddətli atəş nöqtələri, eləcə də döyüş vasitələri və hərbi təyinatlı obyektləri yüksəkdağılıqlı silahların tətbiqi ilə sıradan çıxarılır".

Eyni zamanda mülki əhaliyə ziyan dəyməməsi üçün qabaqlayıcı tədbirlər də görülmüş, bununla bağlı onlara

SMS xidməti vasitəsilə xüsusi müraciət ünvanlanmış, məlumat və rəqəmləri paylanmışdır:

"Yaşayış yerlərinin yaxınlığında atəş vasitələrinin Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri tərəfindən yerləşdirilməsini nəzərə alaraq, ərazidə olan mülki əhalini hərbi obyektlərdən kənar durmağa və Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinə dəstək olmamağa çağırırıq".

Təkcə xəbərdarlıqlarla kifayətlənməyərək qadınlar, qocalar, uşaqlar, habelə fiziki məhdudiyətli şəxslər və xəstələrə tibbi yardım təşkil olunmuş, onlar içməli su və ərzaqla təmin edilmişlər.

Əhalinin təhlükəli ərazilərdən təxliyəsi üçün Laçın yolu üzərində və digər istiqamətlərdə humanitar dəhliz və qəbul məntəqələri də yaradılıb.

Tədbirlərin gedişi barədə Rusiya sülhməramlı kontingentinin komandanlığı, habelə Rusiya-Türkiyə Birgə Monitorinq Mərkəzinin rəhbərliyi müntəzəm surətdə məlumatlandırılıb.

◆ ◆ ◆

Səbrin və dözümin də həddi olur! Azərbaycan kifayət qədər gözlədi, səbir etdi!

Lokal antiterror tədbirlərinin başa çatmasının şərtləri işo Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası tərəfindən açıqlandı:

■ Qanunsuz erməni silahlı dəstələri ağı bayraq qaldırma!
■ Bütün silahlar təhvil verilməli!
■ Qanunsuz separatçı rejim özüni buraxmalıdır!

Bu yolda sarsılmaz milli birlik nümayiş etdirən Azərbaycan xalqı və cəmiyyəti Müzəffər Ali Baş Komandanın arxasında möhkəm dayandı, 44 günlük mühtəşəm sınaqdan zəfərli çıxan ordumuz işo qarşısına qoyulan vəzifəni sonadək, uğurla yerinə yetirdi!

◆ ◆ ◆

44 günlük Vətən müharibəsində olduğu kimi, Azərbaycan Ordusu lokal antiterror tədbirlərini də ən qısa müddətdə başa çatdırdı.

Qeyri-qanuni erməni terrorçu birləşmələrinin təslim olması barədə razılıq əldə olundu!

Şərtləri də yenə Azərbaycan tərəfi dikte etdi:

1. Azərbaycan Respublikasının Qarabağ bölgəsində yerləşən Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri silahı yerə qoyur, döyüş mövqelərindən və hərbi postlardan çıxır və tam şəkildə türk-silah olunurlar. Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri Azərbaycan ərazilərini tərk edir, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri buraxılır.

2. Paralel şəkildə bütün silah-sursat və ağır texnika təhvil verilir.

3. Yuxarıda qeyd olunan proseslərin Rusiya sülhməramlı kontingenti ilə əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməsi təmin edilir.

Beləliklə, "dəmir yumruğu" un ağıllandırma tədbirləri uğurla, qələbə ilə başa çatdı!

Bəxtiyar SADIQOV

Erməni diversiya qruplarının törətdiyi mina terroru nəticəsində polislərin və mülki şəxslərin həlak olması Azərbaycanın səbir kasasını daşdırdı!

"Dəmir yumruğu" yenidən işo düşdü: Qarabağ bölgəsində qanunsuz yerləşdirilmiş Ermənistan silahlı birləşmələrinin təxribatlarına kəskin və qətiyyətli, birləşməlik cavab vermək üçün!

HƏM DƏ:

■ Məğlublar sülhə gəlmədiklərinə, imzaladıqları bəyanatları, verdikləri vədə öməl etmədiklərinə görə!

■ Separatizm öməllərindən ölə bilmədiklərinə, sərəsom "miatsum" "ideyası" nı beynlərlərindən çıxarmadıqlarına görə!

■ Azərbaycan cəmiyyətinə reinteqrasiyadan qəsdən boyun qaçırdıqlarına, Qarabağdakı separatçı rejimin erməniləri murdar niyyətlərinin girovuna çevirdiyinə görə!

Ən nəhayət, yenidən havadarlarına, müxtəlifşəviyyəli müdafiəçilərinə güvənməklə Azərbaycana, onun Konstitusiyasına meydan oxuduqlarına görə!

Bu dəfə də ağılı itirənləri ağıllandırmaq üçün hədəfə yönələn dəqiq zərbələr, göydən od yağdırılan PUA-lar işo salındı.

Söz xəbərdarlıqları öməli tədbirlərə çevrildi!

◆ ◆ ◆

Lokal karakterli antiterror tədbirləri başlayan kimi "köhnə ssenarilər" də işo salındı!

Qanuni hüquqlarından istifadə edərək ölkə daxilindəki separatizm son qoymaq niyyətini gerçəkləşdirən Azərbaycana informasiya müharibəsi açılaraq diplomatik oyunlara başlanıldı!

Özüno və beynəlxalq hüquqa güvənən Azərbaycan işo hər kəsin cavabını kəskin və qətiyyətlə verdi!

Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyi Fransanın Avropa və Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatını rədd edərək pislədiyini bildirdi:

"Fransa rəsmiləri, Milli Assambleyası və Senatı Azərbaycana qarşı bəyanatlar

verilməsi və sənədlərin qəbulunda Ermənistanın daha fəal çıxış edirlər.

Fransanın islamofob və anti-Azərbaycan siyasəti, onun daxili işlərimizə qəbul edilməz müdaxiləsi göstərir ki, Fransa regiondan nə qədər uzaq olsa, region üçün bir o qədər yaxşı olar".

Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, erməniparəst Cəzef Borrel də təhriflərlə dolu bəyanatının cavabını aldı:

"Azərbaycanın suveren ərazilərində beynəlxalq hüquqazidd olan hər hansı hərbi mövcudluq regional sülhə və təhlükəsizliyə ciddi təhdiddir və Azərbaycanın bugünkü addımları bu qanunsuz qüvvələrin çıxarılmasına və qondarma rejimin buraxılmasına yönəlib. Azərbaycan dinc erməni sakinlərə hücum etmir və bu barədə istənilən iddia əsassız və qəbul edilməzdir".

Artıq bütün dünya və dünya liderləri də bilirlər ki, Azərbaycan qarşısına hədəf qoyduğu və açıq şəkildə bəyan etdiyi məqsədinə çatmayanadək dayanmayacaqdır!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev sözünün və imzasının sahibidir!

Başqalarından da bunu gözləyir və tələb edir!

Paşinyanın günlərlə davam edən yalvar-yaxarı, onun-bunun dabanını yalaması və son nəticədə 44 günlük müharibədə

hərbi öməliyyatların dayanması Rusiya Prezidenti V.Putinin zamanəti ilə 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyanatın imzalanması sayəsində gerçəkləşdi!

Quyruğu qapı arasında çıxan Paşinyan çox keçmədən nala-mıxa vurmağa, öhdəliklərdən müxtəlif bəhanələrlə boyun qaçırmamağa, hətta Rusiyaya dirsək göstərməyə başladı!

2020-ci ilin noyabrından keçən təqribən 3 illik dövr ərzində:

■ Üçtərəfli Bəyanatın tələblərinə, xüsusən 4-cü və 9-cu bəndlərə öməl etmədi;

■ Gic-gic şərtlər irəli sürməklə sülh müqaviləsini imzalamadı;

■ İran və Hindistan vasitəsilə silahlanaraq revanşist çıxışlara və öməllərə yol verdi;

■ Dəqiq mina xəritələrini Azərbaycana təqdim etmədi, 2021-ci il istehsalı olan minaları gizli şəkildə ölkəmiyə daşıyaraq mina terroruna başladı;

■ Qarabağdakı separatçı rejimi, habelə qeyri-qanuni silahlı birləşmələri Ermənistan büdcəsi hesabına maliyyələşdirməkdə davam etdi;

■ Qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası" nın "ildönümü" nə təbrik məktubu göndərdi, separatçı rejim-də yenidən "prezident" seçkiləri keçirilməsini dəstəklədi;

■ "Humanitar şou" lar təşkil edərək Azərbaycanın öleyhinə böhtan kampaniyasını başlatdı;

■ Ağdam-Xankəndi yolunun işo düşməsinə, ermənişillilə Azərbaycan vətəndaşlarının reinteqrasiyasına maneçilik törətdi;

■ Azərbaycan ərazisinin sistemli şəkildə atəşə tutulmasına, hərbi eskalasiyanın artmasına təkan verdi;

■ Yeni sənədlər və mühəndis qurğuları yaradaraq hərbi öməliyyatlara hazırlığa başladı;

■ Qarabağda bərpa və quruculuq işləri aparılaraq real təhdid və təhlükələr yaratdı;

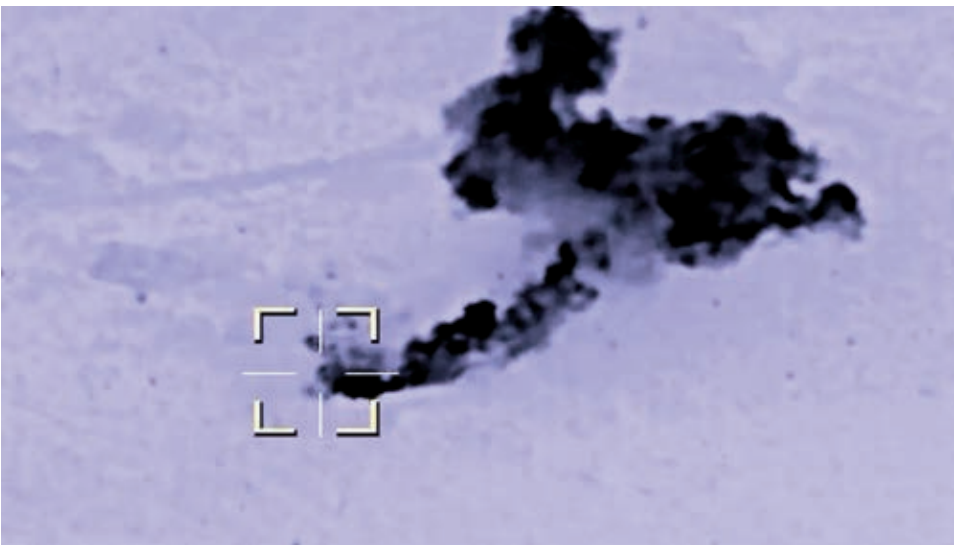
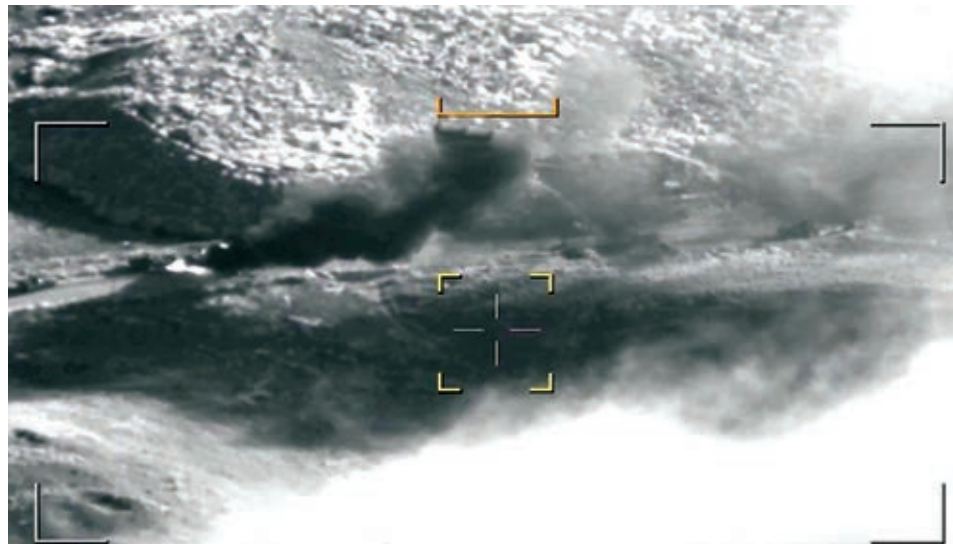
■ Azərbaycana qarşı ərazi iddialarından ölə bilmədi!

Ermənistan tərəfindən tam dəstək alan Qarabağdakı separatçı rejim yenidən "miatsum" hərəkatına başlayaraq Azərbaycana meydan oxumaq yolunu tutdu!

Bütün bu hərəkat və öməllərlə, əslində, Azərbaycana yenidən "dəmir yumruğu" nu işo salmaqdan özgə yə qoymadı!

◆ ◆ ◆

Sülh danışıqları müxtəlif formatlarda baş tutdu və Azərbaycan sülhlə bağlı heç bir təşəbbüsü diqqətdən kənar saxlamadı.

LOKAL XARAKTERLİ ANTITERROR TƏDBİRLƏRİ UĞURLA BAŞA ÇATDI

Azərbaycan bütün şərtlərini qəbul etdirdi

Azərbaycan üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının təmin olunması, Qarabağ iqtisadi rayonunda törədilən genişmiqyaslı təxribatların qarşısının alınması, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin tərk-silah edilərək ərazilərimizdən çıxarılması, onların hərbi infrastrukturunun zərərsizləşdirilməsi, konstitusiya quruluşunun bərpası ediləməsi məqsədilə keçirdiyi lokal xarakterli antiterror tədbirləri bir gün ərzində başa çatdı. Qarabağın erməni sakinlərinin nümayəndələrinin Rusiya sülhməramlı kontingenti vasitəsilə müraciəti nəzərə alınaraq ötən gün saat 13:00-da Qarabağ bölgəsində yerləşən Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələrinin silahlı yərə qoyulması, döyüş mövqelərindən və hərbi postlardan çıxması və tam şəkildə tərk-silah olunması, Azərbaycan ərazilərini tərk etməsi, bununla yanaşı, bütün silah-sursat və ağır texnikanı təhvil verməsi və bütün proseslərin Rusiya sülhməramlı kontingenti ilə əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməsinin təmin olunması şərtləri altında antiterror tədbirlərinin dayandırılması ilə bağlı razılıq əldə edildi.

Həmçinin Azərbaycanın Konstitusiyası və qanunları əsasında reintegrasiya məsələlərinin müzakirə edilməsi üçün Qarabağın erməni sakinlərinin nümayəndələri ilə görüş təklifi də qəbul olundu.

Beləliklə, bir gün ərzində Silahlı Qüvvələrimiz öz qüdrətini, rəşadətini bir daha göstərdi.

Növbəti özünlüfəsa

Milli Məclisin deputatı Sahib Aliyev qeyd edib ki, Qarabağdakı hərbi xunta tələblərimizi yerinə yetirməyə hazır olduğunu bildirib. Azərbaycan nə itki vermək, nə də Qarabağda yaşayan mülki şəxslərə zərər dəyməsinə istəyir: "Məhz ona görə də ən yüksək səviyyədə bildirilmişdi ki, oradakı terrorçu ünsürlər silahlı yərə qoyulmağa hazır olduqları və rejimin buraxıldığı təqdirdə Azərbaycan antiterror tədbirlərini dayandıracaq. Qətiyyətli şəhərlər yoxdur ki, tələblərimizi tam şəkildə və sürətlə yerinə yetirməyə-cəhəkləri halda ermənilər daha rəzil vəziyyətə salınacaqlar".

Deputat vurğulayıb ki, hərbi xuntanın tələblərimizi yerinə yetirməyə hazır olduğunu bildirdiyi "rəsmi"

açıqlamasında yazılıb ki, Ermənistan Respublikasının hissələri və hərbi qulluqları Qarabağın Rusiya sülhməramlılarının yerləşdiyi hissəsindən çıxarılması barədə razılıq əldə edilib. "Bəs, deyirdilər, Ermənistanın Qarabağda heç bir hərbi qüvvəsi yoxdur? Oradakı hərbi xunta təsdiqləyir ki, var və "dəmir yumruq" növbəti dəfə başlanmağadək sonradan rədd olub getməyə hazırdırlar".

Cöhrşdə reintegrasiya prosesləri ilə bağlı müzakirələr aparılacaq

Milli Məclisin deputatı Arzu Nağıyev qeyd edib ki, dafələrlə xəbərdarlıq edilməsinə baxmayaraq, ərazilərimizdə terror əməliyyatlarını həyata keçirən, təxribatlar törədən dinc əhaliyə qarşı silahlardan istifadə edən terrorçular məhz Qarabağda cəmlənən qanunsuz erməni hərbi birləşmələri idi. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin rəhbərliyində həmin qüvvələrə qarşı antiterror tədbirləri həyata keçirildi və erməni silahlıları məğlub olaraq ağ bayraq qaldırdılar: "Yevləxda görüş təyin olunub. Bu görüşdə Qarabağdakı erməni sakinlərinin nümayəndələri

ilə reintegrasiya prosesləri ilə bağlı müzakirələr aparılacaq. Əsas məqam odur ki, Rusiya sülhməramlı qüvvələrinin də iştirakı ilə erməni silahlıları ərazilərdən çıxarılmalı, ağır texnika utilizasiya olunmalıdır. Bu proses davam etməlidir".

24 saat çəkən antiterror tədbirləri zamanı Azərbaycan Ordusunun gücünün bir daha şahidi olduğumuzu vurğulayan A.Nağıyev bildirib ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin məxsus 90-dan artıq döyüş və strateji əhəmiyyətli mövqeləri ordumuz tərəfindən nəzarətə götürüldü. Azərbaycan Ordusu bütün sərhəd bölgələrində istənilən aqressiyaya, təxribata cavab verməyə hazırdır. Artıq bu məsələyə son qoymağın vaxtı gəlib çatmışdır. Xankəndidə də konstitusiya quruluşumuz tam bərpə ediləcək. Azərbaycan dövlətçilik istiqamətində bütün lazımi addımları atacaq.

Deputat həmçinin bildirib ki, könnüllü olaraq Qarabağı tərk etmək istəyən Ermənistan silahlı qüvvələrinin şəxsi həyatına Azərbaycan tərəfindən bunun üçün şərait yaradılıb. Onlar bizim texniki vasitələrimizin müşayiəti ilə əraziləri tərk edirlər.

Ermənistanın sülh müqaviləsi imzalamıqdan başqa yolu yoxdur

Milli Məclisin deputatı Azər Badamov deyib ki, Azərbaycanın Müzəffər Ordusu yeni şərəf və qəhrəmanlıq tarixi yazdı. Qarabağ iqtisadi rayonunun erməni sakinləri yaşayandan ərazilərdə "boz zona" olmayacaq: "Lokal antiterror tədbirləri ilə bir sutka ərzində Ermənistanın qeyri-qanuni silahlı birləşmələri və separatçıların bütün döyüş nöqtələri məhv edildi. Çıxılmaz vəziyyətə düşən xunta rejimi artıq Azərbaycanın bütün şərtlərini qəbul etdiklərini bildirərək ağ bayraq qaldırdı".

Deputatın fikrincə, Azərbaycan silahlı olmaq istəmir. Bütün məsələlərin dialoq yolu ilə həll olunması çalışılır, amma separatçılar qeyri-qanuni silahlı birləşmələrə güvənərək ölkəmizə "meydan oxumaq" istədilər. Təklif etdiyimiz dialoq və yardımları qəbul etmir və intensiv təxribatlar törədirdilər. Son mına təxribatı ilə separatçılar Azərbaycan antiterror tədbirləri keçirməyə məcbur edildilər.

Bu antiterror tədbirləri zamanı Azərbaycan mülki insanları hədəf seçmədi. Yalnız legitim hərbi məntəqələr məhv edildi. Hətta Qarabağdakı mülki

ermənilərə hərbiçilərdən uzaq dayanması ilə bağlı çağırışlar olundu. Antiterror tədbirlərinin həyata keçirildiyi bir sutka ərzində ərazilərimizdəki separatçıların bütün hərbi arsenalı məhv edildi. Çıxılmaz vəziyyətə düşən revanşistlər silahlı yərə qoyaraq Yevləxda dialoqa hazır olduqlarını bildirdilər və antiterror tədbirlərinin dayandırılmasını xahiş etdilər.

A.Badamov vurğulayıb ki, Azərbaycan həmişə olduğu kimi, bu dəfə də humanistik nümayiş etdirdi və saat 13:00-dan başlayaraq müəyyən şərtlər əsasında antiterror tədbirlərinin dayandırıldığı bəyan etdi: "Yevləxda keçiriləcək görüşdə erməni icmasının nümayəndələri ilə reintegrasiya proseslərinə başlanılması ilə bağlı məsələlər müzakirə olunacaq. Azərbaycanın keçirdiyi antiterror tədbirləri humanistliyə görə dünyaya bir nümunədir. Lokal antiterror tədbirlər mülki insanlardan uzaq ərazilərdə aparıldı, hətta seçilmiş legitim hədəfləri olan əraziyə mülki insanların gətirildiyi ehtimal olundanda zərərsizləşdirmə əməliyyatı təxirə salındı".

Deputat qeyd edib ki, Azərbaycan Qarabağdakı erməni sakinləri öz vətəndaşları hesab edir və onların da ölkəmizin digər milli azlıqların nümayəndələri kimi malik olduqları hüquqları var. Azərbaycan lokal antiterror tədbirləri aparılaraq 10 noyabr 2020-ci ildə imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın 4-cü bəndini icra etdirdi. Ermənistanın icra etməkdə istəmədiyi öhdəliklərinə biz güc yolu ilə icra etməyə məcbur olduq. Ermənistan birdəfəlik bilməlidir ki, onların Azərbaycanın qanunları altında yaşamaqdan başqa yolu yoxdur.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Qazaxıstan Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə tam dəstəyini bir daha təsdiqləyib

"Qazaxıstan qardaş Azərbaycanın suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə tam dəstəyini bir daha təsdiq edir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Qazaxıstanın Azərbaycandakı səfiri Alim Bayel bildirib.

Diplomat qeyd edib: "Azərbaycan tərəfinin Qarabağın erməni əhalisinin nümayəndələri ilə görüşün keçirilməsi ilə bağlı təşəbbüsünü alqışlayırıq. Yaranmış vəziyyətin Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq səviyyədə tanınan sərhədləri çərçivəsində sülh dialoqu yolu ilə tezliklə həll olunmasına ümid edirik. Əminik ki, Cənubi Qafqazda sülh atmosferinin və qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın bərqərar olması, bütün kommunikasiyaların açılması regionun bütün ölkələrinin maraqlarına cavab verir".

Ermənilər mülki şəxslərə qarşı cinayət törətməyə davam edirlər

"Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində qanunsuz yaradılmış Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri tərəfindən dünən iriçaplı silahlardan, o cümlədən minaatanlardan atəşə tutularaq törədilən terror hücumları nəticəsində 2 mülki şəxs - Şuşa şəhərində mənzil-kommunal və təmir xidməti mühəndisi işləyən 1967-ci il təvəllüdü Vidadi Fəhədov adlı şəxs qətlə yetirilib, Ağdam rayonunda isə ərazidə bərpə quruculuğu işləri aparən şirkətlərdən birinin ekskavator operatoru 1992-ci il təvəllüdü mülki şəxs Mehman Həsənovun çoxsaylı qəlpə xəbərləri yetirilməklə qəsdən öldürülməsinə cəhd edilib".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətinin böyük prokuroru Kənan Zeynalov sentyabrın 20-də keçirilən brifinqdə söyləyib.

"Bütün bunlar onu göstərir ki, qanunsuz erməni silahlı birləşmələri yene də əvvəlki dövrdə olduğu kimi, mülki şəxslərə qarşı terror cinayətlərini törətməkdə davam edirlər. Baş vermiş hər bir faktla bağlı cinayət işləri başlanmaqla istintaq aparılır, hazırlıq şəraitində prokurorluq əməkdaşları tərəfindən mümkün olan istintaq hərəkətləri aparılır, həmçinin mülki infrastruktur obyektlərinə dəymiş ziyanın məbləğini müəyyən etmək məqsədilə müvafiq ekspertizalar təyin edilib. Təəssüflər olsun ki, dünəndən bəri bəzi sosial şəbəkə istifadəçiləri tərəfindən əhalinin həssas olduğu mövzulara dair, xüsusilə yalandan çoxlu sayda şəhədlərimizin olması barədə süni ajiotaja səbəb olan, rəsmi dövlət qurumları ilə dəqiqləşdirilməmiş informasiyalar ictimailəşdirilib.

Nəzərə qatdırılır ki, internet informasiya ehtiyatında və ya informasiya-telekommunikasiya şəbəkəsində yayılması qadağan edilən informasiyanın yerləşdirilməsi, habelə belə informasiyanın yerləşdirilməsinin qarşısının alınmaması məsuliyyətə səbəb olur" deyən K.Zeynalov vurğulayıb.

O bildirib ki, hüquq-mühafizə orqanları hazırda koordinasiya ilə fəaliyyət göstərir və bu tipli istənilən qanunsuz hərəkətin qarşısı alınacaq: "Qanunsuz hərəkətə yol verməmiş şəxslər məsuliyyətə cəlb olunacaq. Əminliklə bildiririk ki, Azərbaycan xalqı 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə olduğu kimi, yene də vətəndaş-dövlət birliyinə nümayiş etdirəcək və qanunsuz əməllərə yol verilməyəcək".

Ermənilərin Ağdamı atəşə tutması nəticəsində xəsarət alan mülki şəxsin vəziyyəti stabildir

Ötən gün Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri tərəfindən Ağdam rayonunun iriçaplı silahlardan atəşə tutulması nəticəsində yaralanan ekskavator operatorunun vəziyyəti stabildir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qəlpə yaraları alan Mehman Həsənov Ağdam Rayon Mərkəzi Xəstəxanasına yerləşdirilib. Sağ diz və sol dirsək nahiyələrinin qəlpə yaralanması diaqnozu ilə götürülən M.Həsənova lazımi tibbi yardım göstərilib. Həkimlərin verdiyi məlumata görə, hazırda vəziyyəti stabildir, müalicəsi davam etdirilib.

Qeyd edək ki, sentyabrın 19-da Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində qanunsuz Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri tərəfindən Ağdam rayonunun iriçaplı silahlardan, o cümlədən minaatanlardan atəşə tutularaq törədilən terror hücumu nəticəsində ərazidə bərpə-quruculuq işləri aparən şirkətlərdən birinin ekskavator operatoruna - 1992-ci il təvəllüdü mülki şəxs Həsənov Mehman Fikrət oğluna çoxsaylı qəlpə xəbərləri yetirilməklə qəsdən öldürülməsinə cəhd edilib.

Faktla bağlı Baş Prokurorluq tərəfindən Cinayət Məcəlləsinin 29, 120.2.11, 120.2.12 (terrorçuluqla əlaqədar, milli ədavət və düşmənçilik niyyətlə adam öldürməyə cəhd), 214.2.1, 214.2.3 (müəssəssiz dəstə tərəfindən odlu silahdan, partlayıcı maddələrdən və qurğulardan istifadə etməklə terrorçuluq), 279.3-cü (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələr və qrupların tərkibində müəssəslərə, təşkilatlara və ayrı-ayrı şəxslərə basqın etmə, ağır nəticələrə səbəb olma) və digər maddələrlə cinayət işi başlanılıb.

Hayastanda dövlət çevrilişinə kütləvi hazırlıq gedir

Hayastanda narazılıq və qarşıdurma həddinin daha da yüksəlməsi, müxaliflətlə hakimiyyət arasında ziddiyyətlərin bir qədər də kəskinləşməsi müşahidə olunur.

Müxaliflətin İrəvanda keçirdiyi etiraz aksiyaları artıq iki gündür davam edir. Aksiyalarla separatçılara dəstəkləyən qüvvələr baş nazir Nikol Paşinyanı hakimiyyətdən uzaqlaşdırmaq üçün birləşsə də, hələ ki heç bir nəticəyə nail ola bilməyiblər. Müxaliflətlər etirazlarına əsas səbəb kimi hakimiyyətin yürütdüyü uğursuz siyasəti göstərir. Onlar baş nazirin xarici siyasətinin ölkəni uçuruma sürüklədiyini, xalqı dövlətçiliyin itirilməsi ilə üz-üzə qoyduğunu iddia edirlər.

Prodüserin hakimiyyət sevdası

Ümumiyyətlə, 2018-ci il inqilabından sonra Hayastanda xalq arasında nüfuzunu itirən Sarkisyan-Koçaryan koalisiyasına havadarlıq edən artıq başqa adlar üzərində axtarışa başlayıblar. Görünən odur ki, bunlardan biri də "Ana Ermənistan" blokunun rəhbəri Andranik Tevanyandır. Son günlərdə İrəvanda xalq Paşinyana qarşı qaldıran, səsləndirdiyi fikirləri, açıqlamaları ilə yerli medianın diqqət mərkəzində yer alan Tevanyan Hayastanı növbəti vətəndaş qarşıdurmasına sürükləməyə çalışır. Məqsəd isə hakimiyyətlə xalq arasında uçurumu daha da dərinləşdirməkdir. Kimdir Tevanyan? İrəvan Memarlıq və İnşaat İnstitutunun iqtisadiyyat və inşaatın idarə edilməsi fakültəsinin iqtisadi mühəndisi ixtisası üzrə bitirib. O, əmək fəaliyyətinə 1998-ci ildə Mayr Hayrenik televiziya şirkətində siyasi şərhçi kimi başlayıb. Növbəti il o, Ermənistan Milli Televiziyasında "Fair" iqtisadi bülletenin aparıcısı olub. 1999-2000-ci illərdə Ermənistan iqtisadiyyat nazirinin müşaviri və mətbuat katibi olub. 2000-ci ildə AR televiziya şirkətinin əməkdaşı olub. Həmin ilin sentyabrından 2001-ci ilin martına qədər AR-nin icraçı direktoru olub. AR televiziya şirkətinin direktor

təyin olunana qədər jurnalist və prodüser kimi çalışıb.

2021-ci il parlament seçkilərində Ermənistan partiyalar blokunun siyahısı üzrə parlamentin deputatı seçilib. 2023-cü ildə isə bələdiyyə seçkilərində 15.4 faiz səs toplayaraq üçüncü yeri tutan "Ana Ermənistan" blokuna rəhbərlik edib. Son iki gündə isə Tevanyan Qarabağın Azərbaycanın tərkibində çıxmasını və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın tutduğu vəziyyətdən uzaqlaşdırılmasını tələb edib.

İrəvan və regionlarda tətillər çağırışı

İrəvan sakinləri hökumət binası qarşısına toplaşaraq ölkənin baş naziri Nikol Paşinyanın üzv çıxmasını tələb ediblər. Onlar Paşinyanın istefası tələbi yerinə yetirilməyənə qədər meydanı tərk etməyəcəklərini bəyan ediblər. Nümayişçilərlə polis arasında toqquşma nəticəsində 16 polis dahi olmaqla 34 nəfər xəsarət alıb.

Eyni zamanda Rusiyanın İrəvanda daşınması giriş-çıkış etirazçıları tərəfindən bağlanmışdır. Diplomatik nümayəndəlik tədbir görmək üçün Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinə nota göndərib. "Ana Ermənistan" blokunun rəhbəri Andranik Tevanyan canlı efirdə ölkə vətəndaşlarını İrəvanda və regionlarda əmək tətillərinə çağırıb. Aksiyaya iştirakçıları təxribatçı çağırışlar edərək Azərbaycan ərazisində mövcud olmuş keçmiş separatçı rejimə qondarma bayraqlarla dəstəklərini ifadə ediblər. "4rd.am" nəşri isə yazır ki, müxalif qüvvələr İrəvanda və bölgələrdə itaətsizlik aksiyaları keçirmək məqsədini müzakirə edirlər.

Etirazlar səngimir

Dünən də İrəvanda hökumət binası yaxınlığında etiraz aksiyası keçirən müxalifət nümayəndələri ilə

polislər arasında toqquşma olub. Bir neçə etirazçı yərə yığılan polisi döyüb. Sosial şəbəkələrdə paylaşımlara görə, müxalifət düşməndə habslərin aparılması planlaşdırılır və qeyd olunur ki, kütləvi etiraz aksiyalarının qarşısını almaq üçün hakimiyyət xüsusi plan hazırlayıb. Buraya müxalifət fəalları qarşı güc tətbiq ediləndən tutmuş, onların mitinq keçiriləcək ünvanı daxil olmazdən əvvəl müvəqqəti habsinə kimi müxtəlif planlar daxilidir. O da vurğulanır ki, bu işdə təkəb polis yox, digər güc strukturlarının və hakimiyyətin nəzarətində olan xüsusi cəza dəstələrinin nümayəndələri də iştirak edəcəklər. Müxalifət isə hakimiyyət tərəfindən yaradılacaq bütün maneələrə rəğmən etiraz mitinqlərinin baş nazirin istefasına qədər davam edəcəyini bildirib. Belə ki, parlament müxalifəti gələn həftə hakimiyyətə qarşı küçə mübarizəsinə başlayacaqlarını bəyan edib.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

LOKAL XARAKTERLİ ANTITERROR TƏDBİRLƏRİ UĞURLA BAŞA ÇATDI

Ağ bayraqla gəlirlər

Qələbə bir günə təmin edildi

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin birgünlük antiterror tədbirləri uğurla başa çatdı. Bu, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin yaratdığı tarixinin ən qüdrətli Azərbaycanın gücünün, yüksək peşəkarlığın və mükəmməl hazırlanan planın bariz təvəssümüdür.

İkinci Qarabağ müharibəsində gücünü nümayiş etdirən qüdrətli Azərbaycan birgünlük uğurlu antiterror tədbirləri ilə bir daha göstərdi ki, öz suveren ərazilərində "boz zona"nın yaranmasına imkan verməyəcək.

Bu qələbə ilə Azərbaycan həm də bütün şərtlərini qəbul etdi və bundan sonra öz ərazisinə tam nəzarət edəcək.

Qarabağda keçirilən lokal xarakterli antiterror tədbirləri sentyabrın 20-də başa çatdı. Antiterror tədbirləri çərçivəsində qarşı tərəfə məxsus hərbi təyinatlı texnikalar sıradan çıxarıldı, döyüş mövqeləri və sığınacaqları zərərsizləşdirildi.

Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatda qeyd edilir ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələrinin tərtibləndiyi 90-dan artıq döyüş mövqeyi, eləcə də bir neçə strateji əhəmiyyətli yüksəklik Silahlı Qüvvələrimizin nəzarətinə keçirilib. Eyni zamanda qarşı tərəfə məxsus hərbi nəqliyyat vasitələri, minaatanlar, tank və piyadaların döyüş maşınları, eləcə də xeyli sayda silah-sursat Silahlı Qüvvələrimizin bölmələri tərəfindən qənimət olaraq götürüldü.

Bütün bunlar 24 saat ərzində keçirilən antiterror tədbirləri nəticəsində reallaşdı. Yəni qeyri-qanuni cinayətkar rejim cəmi bir günə tərk-İsah olundu və Azərbaycanın şərtlərini qəbul edərək ağ bayraq altında Yevlax şəhərində danışıq aparmağa hazır olduğunu bəyan etdi.

Əslində, Azərbaycan reinteqrasiya məsələlərini müzakirə etmək üçün bir neçə dəfə ölkəmizin Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərinin nümayəndələrini dialoqa çağırmışdı. Amma hər dəfə onlar bundan imtina etmişdilər. Bu dəfə isə onlar buna məcbur edildilər. Onlar hələ Birinci Qarabağ müharibəsində "Yevlaxa qədər qalacağıq" deyirdilər. İndi isə bəli, 31 ildən sonra, amma ağ bayraq qaldırılmış üzqarına məğlub kimi Yevlaxa gəlirlər...

Azərbaycan Ordusu Qarabağda keçirdiyi birgünlük lokal xarakterli antiterror

tədbirləri ilə cinayətkar rejimi diz çökdürməklə suveren ərazilərində "boz zona"nın yaradılması cəhdinin qarşısını aldı.

Antiterror tədbirlərinə başlamazdan əvvəl Azərbaycan üç şort irəli sürmüşdü: Ermənistan hərbi birləşmələri bölgədən çıxarı, qanunsuz silahlı birləşmə tərk-silah ol, qondarma qurum özünü buraxsın. Bu şərtlər qəbul olunduğu təqdirdə danışıqlar başlayar.

Hayastandakı bəzi qüvvələrin həyata keçirilən antiterror tədbirləri ilə bağlı dünyaya uydurma, yalan dolu məlumatlar yaymaq cəhdləri də iflasa uğradı. Belə ki, Ermənistanda aranı qarışdırmağa çalışan keçmiş hərbi xuntanın tör-töküntüsü Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin antiterror tədbirləri çərçivəsində guya mülki əhalinin hədəfə alınması, yaşayış məntəqələrinə zərbələr endirilməsi ilə bağlı yalan məlumatlar yayırdılar. Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin faktlar əsasında, vidogörüntülər vasitəsilə dünyaya təqdim etdiyi məlumatlar ermənilərin növbəti yalanını ifşa etdi.

Ümumiyyətlə, Silahlı Qüvvələrimiz tərəfindən keçirilən tədbirlər çərçivəsində mülki şəxslər və heç bir mülki obyekt qətiyyətlə hədəfə alınmadı, yalnız legitim hərbi hədəflər bölmələrimiz tərəfindən zərərsizləşdirildi.

Amma antiterror tədbirləri keçirilən zaman erməni xisləti yenə də özünü göstərdi. Qondarma cinayətkar rejimin silahlı dəstələrinin Şuşaya artilleriya atəşi nəticəsində bir mülki şəxs həlak oldu.

Digər vacib bir məsələ isə o oldu ki, "gücü" tükenən qeyri-qanuni silahlı birləşmələr Qarabağın dinc erməni əhalisinin məcburi qaydada silahlandıraraq döyüş mövqelərinə cəlb etməyə çalışdı. Lakin Azərbaycan bölgədə yaşayan erməni sakinlərinə separatçılara yaxın durmamağa və onlara dəstək olmamağa çağırış etdi və hərbi qulluqçularımız bu çağırışı çap edilmiş məlumat və rəqəmlərdə müxtəlif vasitələrlə yerli əhaliyə, eləcə də silahlılara çatdırdı. Kriminal xuntanın qurbanı olan Qarabağdakı erməni əhali isə Azərbaycanın şərtlərini, tələblərini və çağırışlarını qəbul etdilər.

Bu qələbə Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin bağlanması istiqamətində həyata keçirilən prosesə, bölgədə əmin-amanlığın bərqərar edilməsinə, təhlükəsizliyin təmin olunmasına, həmin ərazidə yaşayan insanların Azərbaycan cəmiyyətinə reinteqrasiyasına, qanunlara uyğun formada idarəçiliyin formalaşdırılmasına və bütövlükdə regionun inkişafı ilə bağlı bütün tədbirlərin həyata keçirilməsinə müsbət impuls verəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Üç il qabaq - 2020-ci ilin payızında Ermənistanın tərribatı nəticəsində başlayan Vətən müharibəsi bu işğalçı ölkənin məğlubiyyəti ilə başa çatdı. Noyabrın 10-da Azərbaycan, Ermənistan və Rusiya arasında üçtərəfli Bəyanat imzalandı. Ermənistan öhdəsinə götürdüyü məsələlərdən yalnız birini - qoşunlarını Ağdam, Laçın və Kəlbəcərdən döyüşsüz çıxarmaqla həyata keçirdi. Üzünə düşən digər öhdəliklərini isə yerinə yetirmədi. Belə ki, üçtərəfli Bəyanata əsasən, Ermənistan Azərbaycan ərazisindən öz silahlı qüvvələrini tamamilə çıxarmalı və sülh müqaviləsinin imzalanması üçün danışıqlar prosesinə başlamalı idi.

Ermənilər ərazisində yaşadıkları Azərbaycan dövlətinin qanunlarına əməl etməlidirlər

Ermənistan Vətən müharibəsindən sonra da ikili oyunlar oynadı. Azərbaycanla sülh müqaviləsi imzalamada maraqlı olduğunu bildirsə də, haylar müxtəlif bəhanələr gətirərək prosesin reallaşmasını maneçilik törətdilər. Üstəlik, bu müddət ərzində Ermənistan tərəfindən Azərbaycan torpaqlarında törədilən təxribatların ardı-ardası kəsilmədi. İşğal altında saxladığı otuz ilə yaxın müddətə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərini mina tarlasına çevirən erməni vandalları Vətən müharibəsi başa çatdıqdan sonra da bu mənfur əməllərindən əl çəkmədilər. Müzəffər ordusunun azadlığına qovuşdurduğu ərazilərdə quruculuq, tikinti-abadlıq işləri həyata keçirən Azərbaycan dövləti bir tərəfdən də ermənilərin növbəti mina terrorunun qarşısını almağa, sülh müqaviləsinə imzalamaya çalışdı.

Azərbaycan ərazisində ermənilərin basdırıldığı minaaların partlayış səsli növbəti dəfə sentyabrın 19-da eşidildi. Həmin gün Xocavənddə Azərbaycanlı mülki şəxslərin və polis əməkdaşlarının şəhid olmaları, eləcə də sözügedən tarixdə Azərbaycan Ordusunun Ağdam rayonu istiqamətində yerləşən mövqelərini Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdiyi ərazidən Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri tərəfindən

minaatlardan və müxtəlif çaplı atıcı silahlardan atəşə tutulması nəticəsində orduumuzun hərbi qulluqçularının yaralanmaları xəbərləri yenidən Azərbaycan xalqını sarsıtdı.

Rəsmi İrəvanın üçtərəfli Bəyanatın şərtlərini pozması, sülhdən yayınması və ölkəmizə qarşı hərbi təxribatlarını intensivləşdirməsi, eyni zamanda yaratmış olduğu qondarma rejimin Azərbaycanca qarşı hərbi təxribatlar, terror aktları törətməkdə davam etməsi dövlətimizi antiterror tədbirləri həyata keçirməyə məcbur etdi. Sentyabrın 19-da Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası quruluşunun bərpası məqsədilə bölgədə lokal xarakterli antiterror tədbirlərinə başlandı. Həmin gün Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin yaydığı məlumatda qeyd olundu ki, üçtərəfli Bəyanatın müddəalarının təmin olunması Qarabağ iqtisadi rayonunda törədilən genişmiqyaslı təxribatların qarşısını almağa, işğaldan azad edilmiş ərazilərə qayıdın dinc əhali, habelə bərpa-quruculuq işlərinə cəlb olunmuş mülki işçilər və hərbi qulluqçularımızın təhlükəsizliklərinin təmin olunmasıdır: "Bir daha bildirik ki, mülki əhali və infrastruktur obyektləri hədəfə alınmır, yalnız legitim hərbi hədəflər sıradan çıxarılır. Keçirilən tədbirlər barədə Rusiya sülhməramlı kontingentinin ko-

mandanlıq və Türkiyə-Rusiya Birgə Monitorinq Mərkəzinin rəhbərliyi məlumatlandırılıb".

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində həyata keçirdiyi lokal xarakterli antiterror tədbirləri zamanı mülki əhalinin təhlükəsizliyi, ərçaq, tibbi vəsait təminatları böyük həssaslıqla, humanizm prinsiplərinə uyğun təmin olundu. Beləliklə, bütün dünya dövlətimizin, xalqımızın humanizmini yenidən gördü.

Silahlı Qüvvələrimiz tərəfindən keçirilən tədbirlər çərçivəsində mülki şəxslər və heç bir mülki obyekt qətiyyətlə hədəfə alınmadı. Hərbi bölmələrimiz tərəfindən yalnız legitim hərbi hədəflər zərərsizləşdirildi.

Dövlətimiz, xalqımız heç zaman müharibə arzusunda olmayıb. Məqsədimiz və arzumuz ölkəmizdə, regionumuzda sülhün, sabitliyin bərqərar olmasıdır. Odur ki, bir sutkanın tamam olmasına daqiqlər qalmış separatçıların təslim olması xəbərinə sevinclə qarşıladıq.

Dünən Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyindən Qarabağın erməni sakinlərinin nümayəndələrini Rusiya sülhməramlı kontingenti vasitəsilə müraciəti nəzərə alınaraq 2023-cü il sentyabrın 20-də saat 13:00-da şərtlər əsasında lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin dayandırılması barədə razılıq əldə olunduğu bildirildi. Məlumat veril-

di ki, Azərbaycan Respublikasının Qarabağ bölgəsində yerləşən Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri silahı yerə qoyur, döyüş mövqelərindən və hərbi postlardan çıxır və tam şəkildə tərk-silah olunurlar. Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri Azərbaycan ərazilərini tərk edir, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri buraxılır. Paralel şəkildə bütün silah-sursat və ağır texnika təhvil verilir.

Xankəndidəki qanunsuz rejim təslim olduğunu ağ bayraq qaldıraraq bildirdi. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının təklif etdiyi kimi, Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası və qanunları əsasında reinteqrasiya məsələlərinin müzakirə edilməsi üçün Qarabağın erməni sakinlərinin nümayəndələri ilə bu gün - 2023-cü il sentyabrın 21-də Yevlaxda görüş keçiriləcək.

Azərbaycan dövləti lokal antiterror tədbirləri ilə separatçılara bir daha göstərdi ki, onların bir yolları var, öz bədnam əməllərindən əl çəkməli, regionda sülhün və sabitliyin təminatçısı olan, ərazisində yaşadıkları Azərbaycan dövlətinin qanunlarına əməl etməlidirlər.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan vətəndaşı olmaq ən şərəfli statusdur

Qarabağda revanşistlər tərəfindən yaradılan "boz zona" aradan qaldırılır

Azərbaycanın çoxillik Qarabağ münaqişəsi dövründə regionda sülhün və sabitliyin bərpası və davamlılığı üçün səy etmiş, bundan ötrü mümkün olan bütün diplomatik vasitələrdən, beynəlxalq təşkilatların və vasitəçilik imkanlarından istifadə etdiyinə bütün dünya şahidlik edir.

Amma hər dəfə də bunun əksiini gördük. Torpaqlarımızda məskən salan separatçılar və onları dəstəkləyən Ermənistan məkrindən, ərazi iddialarından əl çəkmirdi. Müxtəlif bəhanələrlə sülh danışıqlarını pozub siyasi manipulyasiya edirdi. Üzünə götürdüyü öhdəlikləri nümayişkarana şəkildə yerinə yetirmirdi. Silahlanmaya, revanş götürməyə güc verirdi, əməlləri ilə sülhə əngəl olmağa çalışırdı.

Minalanmış ərazilərin düzgün xəritəsini vermək əvəzinə yenidən ərazilərimizə minalar basdırırdı. Azərbaycan səbir, təmkin göstərirdi. Ermənistanda olan revanşistlər və onların xaricdə yaşayan havadarları daha da azğınlaşırdılar. Ölkəmizin birgə yaşayış, reinteqrasiya təkliflərinə separatçıların pul dağarcığı Ruben Vardanyan "vuruşub, son nəfərimizə kimi ölürük, amma sizinlə yaşamırıq" kimi sərəmsəmlərlə cavab verirdilər.

Azərbaycanı yenidən müharibəyə cəlb etmək üçün onlara humanitar məqsədlər üçün verilmiş Laçın yolu ilə sərəvətimizi talan edərək Ermənistanı daşdırdılar, eyni zamanda həmin yolla Hindistandan və digər ölkələrdən aldıkları silahları Qarabağda ötürərək qanunlarımızı heçə saydılar.

Bu gün də Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyi ölkəmizdə olan silahlı birləşmələrinin tör-töküntülərini, silahı yerə qoymaları barədə əmr vermək, çağırış etmək əvəzinə riyakarlıq edir, bütün dünyanın qarşısında bəyan edir ki, Qarabağda Ermənistanın silahlı qüvvələri yoxdur. Baş verən hadisələrin məsuliyyətini hiyləgərcəsinə boyunlarından atmağa çalışırlar. Təbii ki, Ermənistan rəhbərliyinin məqsəddi şəkildə beynəlxalq ictimaiyyəti aldatmağa yönəlmiş bu yalan haqlı olaraq sual yaradır: oğur Qarabağda olan qanunsuz silahlı birləşmələrin bu ölkəyə aidiyyəti yoxdursa, niyə Ermənistanın dövlət büdcəsindən maliyyələşir? Yaxud, hərbi qulluqçuların komandanlığı nədən Ermənistanın baş qərargahı tərəfindən koordinasiya edilir? Eyni zamanda bu ölkənin məhkəmələri nə əsasla 44 günlük Vətən müharibəsində "vəzifə"lərini yerinə yetirməyən Qarabağ komandirlərini mühakimə edirlər? 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsində fərarilik edən 13 min əsgər və zabıt hansı ölkənin vətəndaşı idi?

Ümumiyyətlə, Qarabağda baş verən bütün özbaşınalıqların, qanunsuzluğun, separatçılıq hərəkatının, tükülən qanların günahkarı Ermənistandır, separatçıların rəhbərləridir, onları bu işə vadar edənlerdir. Bu gün Azərbaycanı Qarabağda antiterror tədbirləri keçirməyə də bu ölkənin üzünə götürdüyü öhdəliyi yerinə yetirməməsi, sözü-nün üstündə durmaması, ölkəmizə qarşı ərazi iddialarından əl çəkməməsi vadar etdi.

Son bir neçə ayda Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri tərəfindən Azərbaycan Ordusunun mövqeləri müxtəlif çaplı silahlarla sistemli şəkildə atəşə tutuldu. Bu ölkə müxtəlif yollarla ərazilərimizin minalanmasını davam etdirirdi. Sülh danışıqlarını müxtəlif bəhanələrlə pozub döyüş

mövqelərini, mühəndis qurğularını təkmilləşdirməyə, eləcə də səngər və sığınacaqların sayının artırılmasına çalışırdı.

Döyüş mövqelərinin şəxsi heyət, zirehli texnika, artilleriya qurğuları və digər atəş vasitələri ilə gücləndirilməsi, bölmələrin yüksək döyüşə hazırlana səviyyəsinə gətirilməsi, səfərbərlik üzrə əlavə nüfuzun artırılması, orduumuzun bölmələrinə qarşı kəşfiyyat fəaliyyətlərinin genişləndirilməsi, mövqelərimizin dərinliyinə sızaraq minalardan təmizlənmiş ərazilərin və mülki təyinatlı yolların terror-təxribat məqsədilə yenidən minalanması kimi əməlləri Ermənistanın yeni müharibə hazırlığında olduğunu sübut edirdi. Bunlar azmış kimi, Azərbaycanın ciddi xəbərdarlıqlarına baxmayaraq, separatçılar gərginliyi artırmaq məqsədilə

təxribat və terror əməllərini daha da artırır. Konstitusiyamıza məhəl qoymadan qondarma separatçı rejimə "seçki" keçirdilər. Siyasi təxribatların davamı sentyabrın 19-da Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Qarabağ bölgəsindəki birləşmələrinin kəşfiyyat-diversiya qrupları tərəfindən Əhməd-bəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolu ilə terror məqsədilə əvvəlcədən qarşıdırılmış minanın partlaması ilə tamamlandı. Erməni diversiya qrupunun terror aktı nəticəsində Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə məxsus nəqliyyat vasitəsi sıradan çıxdı və mülki şəxslər həlak oldular. Həmin gün Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının hərbi qulluqçularını daşıyan nəqliyyat vasitəsi də Ermənistan silahlı qüvvələrinin kəşfiyyat-diversiya qrupları tərəfindən qarşıdırılmış minaya düşməsi nəticəsində hərbiçilərimizin bəziləri həlak oldu, yaralandı. Azərbaycan xalqının yarıdan çoxu bu qədrli qanunvericinin qədrini dərinliyinə sızaraq qala bilməzdi. Qaldı da! Sentyabrın 19-da 30 il torpaqlarımızda qanlar tökmüş separatçı rejimin silahlı dəstələrinə qarşı lokal antiterror tədbirlərinə başlandı. Hadisələr izləyən bütün dünya gördü ki, Azərbaycanın tərəfi yüksək insani kəfiyyətlərə sadiq qaldığını nümayiş etdirərək yalnız legitim hərbi

hədəfləri vurur. Mülki əhalinin təhlükəsizliyi üçün bütün zəruri olan tədbirləri həyata keçirdi. Qoşunların, uşaqların, xəstələrin təxliyəsi üçün məntəqələr yaradıb onlara qarşı heç bir zorakılıq edilməyəcəyi barədə sözlü təminatlarla məlumat verdi, ehtiyacı olanlara tibbi yardım göstərəcəyini bildirdi. Azərbaycanın məqsədi öz ərazilərində Konstitusiyasının və qanunçuluğunun bərpası, sülhün davamlılığını təmin etməkdir. Buna da illərdir Ermənistanın ərazilərində saxladığı silahlı terrorçular mane olurdular. Separatçılar məkrli niyyətlərinə çatmaqdan ötrü hətta öz millətlərindən olan sadə, mülki şəxslərə belə zor işlətməkdən, qorxu altında saxlamaqdan çəkinmədilər.

Lokal antiterror tədbirləri keçirilən zaman hadisələri izləyən bütün beynəlxalq təşkilatlar, dövlətlər Azərbaycanın probleminin sülh yolu ilə həllində maraqlı olduğunu bir daha gördülər. Ölkəmiz separatçı rejimin qanunsuz silahlılarına müraciət edərək silahı yerə qoyub qanunlarımızı əməl etməyi, müqavimət göstərməməyə, danışıqlar üçün əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş Yevlax şəhərinə gəlməyi təklif etdi...

Bir məsələyə də toxunaq. Bu günlərdə Qarabağdakı ermənilər hiss etdilər ki, onları qızışdırırlərdir qanlı qırğın törətməyə məcbur edən, yalan vədlər verib hakimiyyəti, var-dövləti sahib olan-

lar hamısı dar məqamda qaçdılar. Anladılar ki, şərtləri diktə edən də, haqq da, ədalət də, qanun da, onların nicatı da Azərbaycandır və onlara on doğru yolu göstərən də Azərbaycan olacaq.

Nəhayət, dünən Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonunda yerləşən Ermənistan silahlı qüvvələrinin tör-töküntüləri müqavimətin mənasız olduğunu dərk edərək silahı yerə qoyaraq təslim oldular. Müdafiə Nazirliyinin məlumatında bildirilir ki, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri silahı yerə qoyur, döyüş mövqelərindən, hərbi postlardan çıxır və tam şəkildə tərk-silah olunurlar. Ermənistan silahlı qüvvələrinin birləşmələri Azərbaycan ərazilərini tərk edir, qeyri-qanuni erməni silahlı dəstələri buraxılır.

Bununla da petrosyanların, kocharyanların, sarkisyanların, paşinyanların yurdumuza gətirdiyi qanlı fəlakətlərin, faciələrin qarşısını İlham Əliyev gərgin əməyi, dərin zəkası, qətiyyəti və bənzərsiz siyasi qabiliyyəti ilə aldı. Bundan sonra ermənilər də anlamalıdır ki, on düzgün variant Azərbaycan qanunlarına əməl edib, ölkəmizin Konstitusiyasının şərtlərinə uyğun yaşamaqdır. Onlar üçün ən böyük status isə elə Azərbaycan vətəndaşları olmalarıdır.

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın xarici işlər naziri bir sıra görüşlər keçirib

Sentyabrın 20-də BMT Baş Assambleyasının 78-ci sessiyasının yüksək səviyyəli həftəsi çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Baş katibi Hüseyn Brahim Taha ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən bildirilib ki, görüşdə Azərbaycan və İƏT arasında mövcud əməkdaşlıq gündəliyi, cari ilin sonunda Qambiyada keçiriləcək İƏT-in Zirvə görüşünə hazırlıq məsələləri, habelə bölgədə cari vəziyyət müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov Azərbaycanın İƏT-ə üzv olduğundan bəri təşkilatla qurulan sıx əməkdaşlıqdan məmnunluqla bəhs edərək, bu xüsusda İƏT-in hər zaman ölkəmizin ərazi bütövlüyü və suverenliyi ilə bağlı ədalətli mövqeyinə çıxış etməsinə minnətdarlıqla xatırlayıb. Bu istiqamətdə, xüsusilə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində Ermənistan tərəfindən yaradılmış qondarma rejimin "seçkilər" adlandırıldığı qanunsuz fəaliyyətinin İƏT tərəfindən pislənilməsinin təqdirəlayiq olduğunu bildirilib.

Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına (QH) sədrliyi dövründə QH ilə İƏT arasında əlaqələrin inkişafı istiqamətində əməli tədbirlərin görüldüyü, bundan sonra bu tərəfdaşlığın institusional çərçivəsinin də müəyyən edilməsinin faydalı olacağına inandığımız bildirilib.

Nazir Ceyhun Bayramov həmçinin bölgədə mövcud vəziyyət, Azərbaycan və Ermənistan arasında normallaşma prosesi barədə qarşı tərəfi ətraflı məlumatlandırıb.

Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində mövcud erməni silahlı birləşmələrinin bölgədəki sülh və sabitliyi əsas təhdid mənbəyi olduğu, bu xüsusda baş verə biləcək təxribatların qarşısının alınması, habelə vətəndaşlarımızın təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədilə lokal xarakterli antiterror tədbirlərinin həyata keçirildiyi diqqətə çatdırılıb. Görülən tədbirlərin hədəfinin qanunsuz hərbi birləşmələr və hərbi infrastruktur olduğu, mülki əhalinin hədəf alınmadığı, onların təhlükəsizliyinin təmin olunması üçün bütün lazımi tədbirlərin görüldüyünü diqqətə çatdırıb.

Azərbaycanın suveren torpaqlarında 30 illik işğal dövründən qalma, milli qanunvericilik və beynəlxalq hüquqazidd olan hər hansı hərbi mövcudluğun qəbul edilməz olduğu, bu xüsusda tərəfimizdən görülən tədbirlərin bu qanunsuz qüvvələrin çıxarılmasına və qondarma rejimin buraxılmasına istiqamətləndiyi vurğulanıb.

Baş katib Hüseyn Brahim Taha, İƏT-in ölkəmizin suverenliyi və ərazi bütövlüyünü tam şəkildə dəstəklədiyini diqqətə çatdıraraq bölgədə sabitliyin bərqərar edilməsi istiqamətində göstərilən səylərin dayanıqlı sülh quruculuğu prosesində əhəmiyyətli rolunu bildirdi.

Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

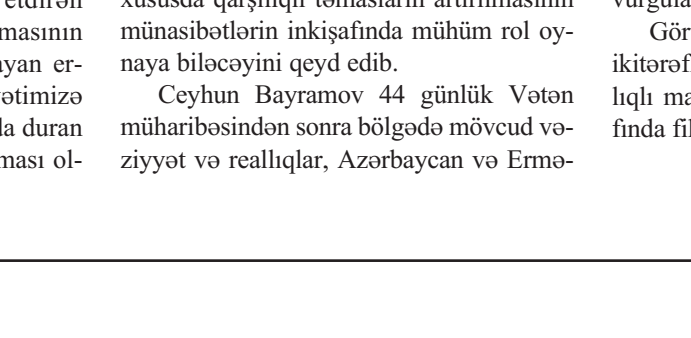
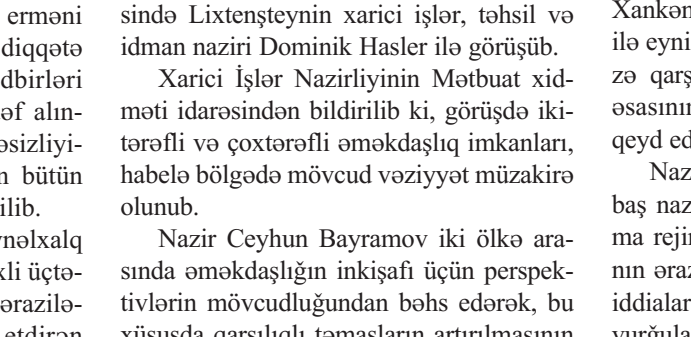
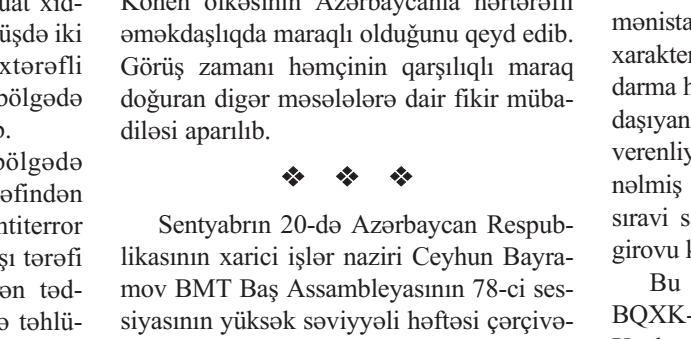
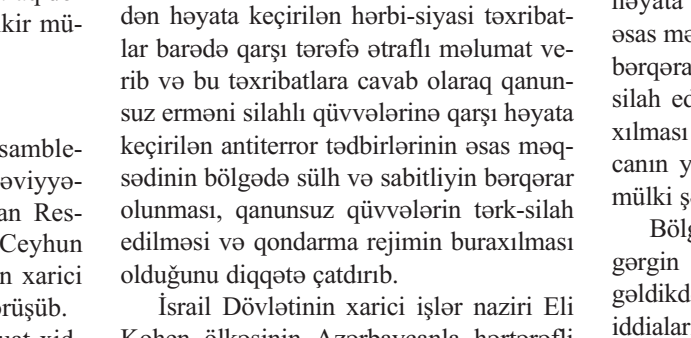
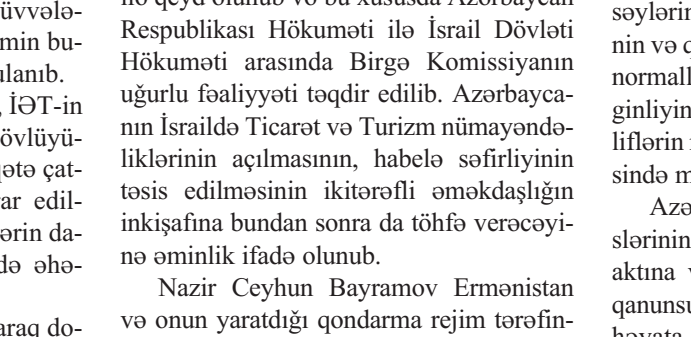
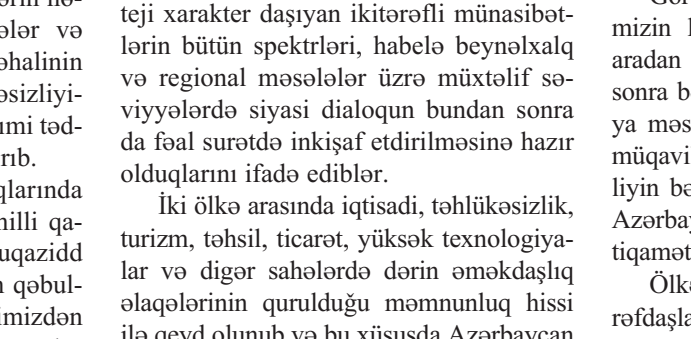
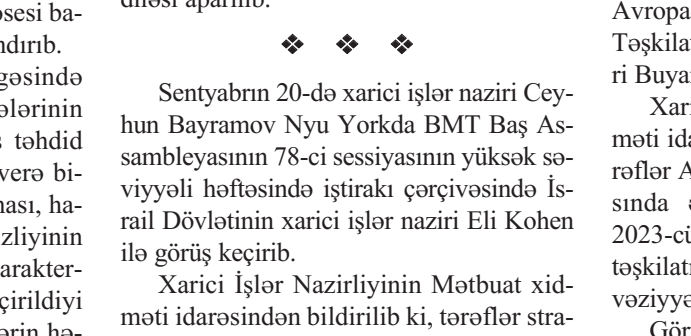
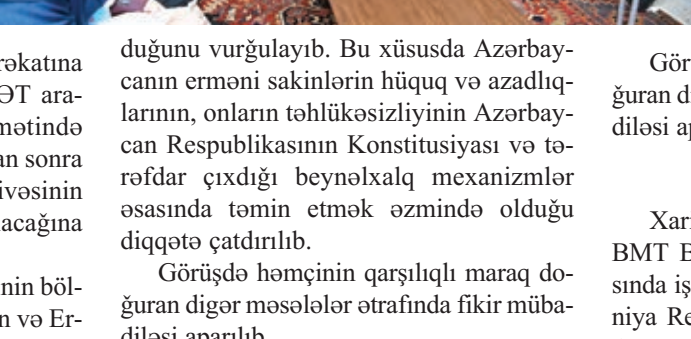
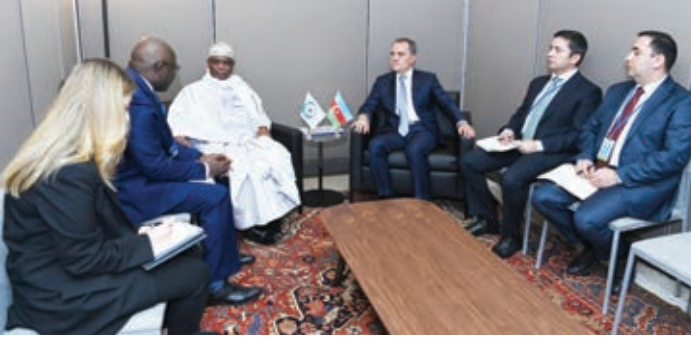
Sentyabrın 20-də BMT Baş Assambleyasının 78-ci sessiyasının yüksək səviyyəli həftəsi çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Latviya Respublikasının xarici işlər naziri Krişyanis Karins ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən bildirilib ki, görüşdə iki ölkə arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq məsələləri, habelə bölgədə mövcud vəziyyət müzakirə olunub.

Nazir Ceyhun Bayramov bölgədə mövcud vəziyyət, Azərbaycan tərəfindən Qarabağ bölgəsində keçirilən antiterror tədbirlərinin nəticələri barədə qarşı tərəfi ətraflı məlumatlandırıb. Sözügedən tədbirlər nəticəsində bölgədə sülh və təhlükəsizliyə hədə olan qeyri-qanuni erməni silahlı birləşmələrinin buraxıldığı diqqətə çatdırılıb. Görülən antiterror tədbirləri çərçivəsində mülki şəxslərin hədəf alınmadığı, bu xüsusda onların təhlükəsizliyinin təmini istiqamətində öncədən bütün lazımi tədbirlərin görüldüyü bildirilib.

Nazir Ceyhun Bayramov, beynəlxalq hüquq və 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyanata zidd olaraq suveren ərazilərimizdə mövcudluğunu davam etdirən qeyri-qanuni qüvvələrin buraxılmasının həm də Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni əhalinin də cəmiyyətimizə reintegrasiyası prosesinin qarşısında duran ən böyük çətinliklərindən biri olduğunu bildirdi.

Ceyhun Bayramov 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra bölgədə mövcud vəziyyət və realiaqlar, Azərbaycan və Ermə-

nistan arasında münasibətlərin normallaşması və sülh prosesi, mövcud çağırışlar və təhdidlər barədə qarşı tərəfi ətraflı məlumatlandırıb. Ölkəmiz tərəfindən Qarabağ bölgəsində işğal dövrünün qalığı olan və beynəlxalq hüquq, habelə 10 noyabr 2020-ci il tarixli üçtərəfli Bəyanatın müddəalarına zidd olaraq mövcudluğunu davam etdirən erməni silahlı qüvvələrinə qarşı aparılan antiterror tədbirlərinin uğurla yekunlaşdığı diqqətə çatdırılıb. Sözügedən antiterror tədbirlərinin həyata keçirilməsi zamanı mülki əhalinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsinin prioritet olduğu bildirilib.

Ermənistan tərəfindən ölkəmizə qarşı aparılan qarayaxma kampaniyasında səsləndirilən əsas iddialar, o cümlədən bölgədə gərgin humanitar vəziyyət, "blokada"nın mövcudluğu ilə bağlı yalan fikirlərin oksinə, ölkəmizin hər zaman bütün Azərbaycanda yaşayan sakinlər kimi erməni sakinlərinə də hüquq və təhlükəsizliyini qorumaq əzmində olduğu bildirilib və bu xüsusda görülən antiterror tədbirlərinin nəticələrinin faydalı olacağına dair inam ifadə edilib.

Görüşdə həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov BMT Baş Assambleyasının 78-ci sessiyasında iştirakı çərçivəsində Şimali Makedoniya Respublikasının xarici işlər naziri və Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatının (ATƏT) fəaliyyətində olan sədri Buyar Osmanlı ilə görüşüb.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən bildirilib ki, görüşdə tərəflər Azərbaycan-Şimali Makedoniya arasında əlaqələr, Şimali Makedoniyanın 2023-cü ildə ATƏT-ə sədrliyi çərçivəsində təşkilatın gündəliyi, habelə bölgədəki son vəziyyət müzakirə olunub.

Görüşdə nazir Ceyhun Bayramov ölkəmizin keçmiş münaqişənin nəticələrinin aradan qaldırılması, habelə münaqişədən sonra bərpa, yenidənqurma və reintegrasiya məsələləri, mühüm prioritet olan sülh müqaviləsinin imzalanması, bölgədə sabitliyin bərqərar edilməsi, erməni sakinlərinin Azərbaycan cəmiyyətinə reintegrasiyası istiqamətində ardıcıl səylərinin xatırladıb.

Ölkəmizin cəlb olunmuş beynəlxalq tərəfdaşlar vasitəsilə həyata keçirdiyi bütün səylərinə baxmayaraq, Ermənistan tərəfinin və qondarma rejimin son təxribatlarının normallaşma prosesinə xələf gətirdiyi, gərginliyin azaldılmasına yönəlməmiş bütün təkliflərin rədd edildiyi, bu ölkənin sülh prosesində maraqlı olmadığı diqqətə çatdırılıb.

Azərbaycan hərbiçilərinin və mülki şəxslərinin həlak olması ilə nəticələnən terror aktına və hərbi təxribatlara cavab olaraq qanunsuz erməni silahlı qüvvələrinə qarşı həyata keçirilən antiterror tədbirlərinin əsas məqsədinin bölgədə sülh və sabitliyin bərqərar olması, qanunsuz qüvvələrin tərk-silah edilməsi və qondarma rejimin buraxılması olduğu diqqətə çatdırılıb. Azərbaycanın yalnız hərbi hədəfləri məhv etdiyi, mülki şəxsləri hədəf almadığı bildirilib.

Bölgədə gərgin "blokada" və "bölgədə gərgin humanitar böhran" kimi iddialara gəldikdə isə, nazir Ceyhun Bayramov bu iddiaların heç bir əsasının olmadığını, Ermənistanın qəsdən vəziyyəti "humanitar" xarakterli məsələ kimi təqdim etdiyini, qondarma humanitar böhran yaratmaq məqsədi daşıyan bu addımın, əslində, ölkəmizin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə qarşı yönəlməmiş bir siyasi manipulyasiya olduğunu, sırası sakinlərin işə bu siyasi avantüranın girovu kimi saxlanıldığını vurğulayıb.

Bu xüsusda, 18 sentyabr tarixində BQXK-nın iki avtomobilinin biri Ağdam-Xankəndi, digəri isə Laçın-Xankəndi yolu ilə eyni vaxtda keçidinin təşkilinin ölkəmizə qarşı "blokada" itihamlarının heç bir əsasının olmadığını nümayiş etdirdiyini qeyd edib.

Nazir Ceyhun Bayramov Ermənistan baş nazirinin 2 sentyabr tarixində qondarma rejimi təbrik etməsi daxil, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə qarşı iddiaların sülh prosesinə xələf gətirdiyini vurğulayıb.

Görüşdə, həmçinin iki ölkə arasında ikitərəfli və çoxtərəfli gündəlik üzrə qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

AZƏRTAC

Azərbaycan Milli Kitabxanasının 100 illiyi münasibətilə beynəlxalq elmi-praktik konfrans keçirilib

M.F.Axundzadə adına Azərbaycan Milli Kitabxanasında dünya milli kitabxanalarının rəhbərlərinin iştirakı ilə "Milli kitabxanalar xalqların mədəniyyət yaddaşının qoruyucusudur" mövzusunda beynəlxalq elmi-praktik konfrans işə başlayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib, ölkəmizin ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçən qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsi birdəqiqətlik sükutla yad edilib.

Sonra Azərbaycan Milli Kitabxanası haqqında qısa sənədli film nümayiş olunub. Milli Kitabxananın direktoru Kərim Tahirov beynəlxalq elmi-praktik konfransın plenaryasını açıq elan edib.

Mədəniyyət naziri Adil Kərimli Azərbaycan Milli Kitabxanasının 100 illik yubileyi münasibətilə kitabxananın əməkdaşlarına təbrikləri çatdırıb. Kitabxanaların dünya mədəniyyətinin təbliğində böyük rol oynadığını söyləyən nazir qeyd edib: "Ötən əsrin 90-cı illərinin sonlarında Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilən uğurlu siyasət öz nəticələrini verməyə başlamış, həmçinin mədəniyyət sahəsində diqqət və qayğısının nəticəsi olaraq Milli Kitabxananın fəaliyyətində nəzərəcəpacaq irəlilə-

yişlər özünü göstərmişdir. Bugün Milli Kitabxana xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin mədəniyyət siyasətini böyük uğurla davam etdirən Prezident İlham Əliyevin məqsədyönlü siyasəti nəticəsində özünü çıxışlandıran dövrünü yaşayır və günü-gündən inkişaf edərək dünyanın ən modern kitabxanalarının sırasına daxil olmuşdur", - deyərək A.Kərimli qeyd edib.

Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənirə Paşayeva Milli Kitabxananın 100 illik yubileyi münasibətilə əməkdaşları təbrik edib, təşkil olunmuş bu konfransda iştirakdan məmnun olduğunu diqqətə çatdırıb. O, kitabxanaya işçilərini mədəniyyətimizin qoruyucuları adlandıraraq, ölkəmizdə kitabxanaya verilən xüsusi dəyərdən danışıb. Natiq Azərbaycanca kitabxana ösələrinin qədimliyindən bəhs edərək, eyni zamanda Abbasqulu ağa Bakıxanovun şəxsi kitabxanasının Sankt-Peterburq kitabxanasında qorunduğunu da vurğulayıb.

Rusiya Dövlət Kitabxanasının baş direktoru Vadim Duda əməkdaşları bu əlamətdar yubiley münasibətilə təbrik edib, kitabxananın direktoru Kərim Tahirovun peşəkarlığının həmkarları üçün böyük motivasiya olduğunu qeyd edib.

Milli Məclisin deputatı, akademik Nizami Cəfərov ölkəmizdə kitabxanalar milli şəxsiyyət kimi baxıldığını söyləyib, kitabxanaların tarixi coğrafiya adlandıraraq Milli Kitabxananın xalqımızın intellektinin formalaşmasında rolundan danışıb, kitabxananın bibliografiyalaşdırma sahəsindəki milli bibliografik repertuarımızın yaradılmasında əhəmiyyətini vurğulayıb.

Özbəkistan Milli Kitabxanasının direktoru Umida Təşəbəyeva Azərbaycan Milli Kitabxanasının 100 illiyinin qeyd edilməsinin təkcə kitabxanalar üçün deyil, həmçinin bütün oxucu nəslinə də əlamətdar olduğunu bildirdi.

Roma Mərkəzi Milli Kitabxanasının direktoru Stefano Campagnolo konfransda iştirak üçün dəvətə görə minnətdarlığını bildirib, kitabxanaları mədəbhah adlandırdı.

Konfrans plenaryasını açıq elan edib. Konfransda Azərbaycan Milli Kitabxanasının direktoru müavini, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Ədib İsmayilova "Azərbaycan Milli Kitabxanası Azərbaycan xalqının mədəniyyət yaddaşının qoruyucusudur", Rusiya Dövlət Kitabxanasının baş direktoru Vadim Duda "Kitabxanaların fəaliyyətinin strateji istiqamətləri", Roma Mərkəzi Kitabxanasının direktoru Stefano Campagnolo "Yeni üfüq. Milli kitabxanalar gələcəyi necədir?", Qəter Milli Kitabxanasının direktoru Tan Huism "Toplayın, qoru-

yun və məşğul olun: Qəter Milli Kitabxanasının təcrübələri", Martynas Majvydas adına Litva Milli Kitabxanasının direktoru Renaldas Gudauskas "Litva Milli Kitabxanası yaradıcı prosesdə", Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin Prezident Kitabxanasının direktoru, Əməkdar mədəniyyət işçisi Mayıl Əhmədov "Cəmiyyətin informasiya təminatında milli kitabxanaların rolu", M.I.Rudomino adına Ümumrusiya Dövlət Xarici Ədəbiyyat Kitabxanasının baş direktoru Pavel Leonidov "Kitabxana mədəniyyətlərarası dialoqun mərkəzi kimi" mövzularında çıxışlar ediblər.

Daha sonra Azərbaycan Milli Kitabxanası ilə Pakistan, Rusiya, Litva Milli kitabxanaları, Roma Mərkəzi Milli Kitabxanası və Makedoniyanın Kliment Ohrid Universitet və Milli Kitabxanası (Skopye) arasında qarşılıqlı əməkdaşlığa dair memorandumların imzalanma mərasimi keçirilib.

Həmçinin Milli Kitabxananın tarixinə aid "Milli Kitabxananın qızıl fondundan", "Milli musiqi xəzinəmizdən" və "Milli Kitabxananın nəşrləri" adlı kitab seriyaları da təşkil edilib.

Qonaqlar yubiley münasibətilə hədiyyələrini Milli Kitabxanaya təqdim ediblər.

Qeyd edək ki, konfrans işi sentyabrın 21-dək davam etdirəcək.

SOCAR ilə bp arasında uzunmüddətli uğurlu əməkdaşlıq mövcuddur

Sentyabrın 20-də Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) prezidenti Rövşən Nəcəf bp şirkətinin İdarə Heyətinin sədri Helge Landt, şirkətinin hasilat və əməliyyat üzrə icraçı vitse-prezidenti Qordon Birrel və "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasında iştirak edən şirkətin sabiq baş icraçı direktoru Lord Con Filip Braun ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə bp-nin ölkəmizdəki səmərəli fəaliyyətindən, SOCAR ilə bp arasında uzunmüddətli uğurlu əməkdaşlıqdan məmnunluq ifadə edilib.

Xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin müdrik və uzaqgörən siyasəti nəticəsində 1994-cü il sentyabrın 20-də imzalanan "Əsrin müqaviləsi"nin Azərbaycanın yeni ener-

ji strategiyasının əsasını qoyduğu, ölkəmizlə yanaşı, regionun iqtisadi inkişafına mühüm töhfə verdiyi diqqətə çatdırılıb. Tərəflər enerji layihələri üzrə mövcud əməkdaşlıq

imkanlarını nəzərdən keçirib, insan kapitalı sahəsində təcrübə mübadilələrinin həyata keçirilməsinə və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

dan çıxmasına, dünyaya açılmasına, ümumilikdə regionun inkişafına tökan verəcək. Eyni zamanda global nəqliyyat layihələrinin reallaşmasına imkan yaranacaq.

"Qarabağ məsələsinin bu cür başa çatması regiondakı digər münaqişələrin də həllinə səbəb ola bilər. Bu da ümumilikdə Cənubi Qafqazın inkişafına, çiçəklənməsinə səbəb olacaq", - deyərək Caxaya vurğulayıb.

Gürcü bloqcu: "Münaqişənin başa çatması regionun inkişafına təkan verəcək"

"Azərbaycanın Qarabağ iqtisadi rayonunda antiterror tədbirlərinin nəticələri məlum idi. Hamı, o cümlədən Ermənistanın özü üçün bu cür nəticə gözlənilirdi".

Bu sözləri AZƏRTAC-a müsahibəsində gürcü bloqcu Giorgi Caxaya söyləyib. Onun sözlərinə görə, Qarabağ Ermənistanın "kürüyündə daşıya bilmədiyi ağır bir yük" idi. Sadəcə olaraq, bözi

qüvvələr Ermənistanın bu yükü azad etməsinə imkan vermirdi. Regionda sabitliyin, sülhün, inkişafın öleyhinə olan qüvvələr erməni separatçıların əli ilə Azərbaycana qarşı daim kampaniyaya aparılıb. Nəhayət, Azərbaycanın başladığı antiterror tədbirləri öz nəticəsini verdi.

Bloqcu qeyd edib ki, Qarabağda separatçıların təslim olması və münaqişənin başa çatması Ermənistanın özünü blokada-

dan çıxmasına, dünyaya açılmasına, ümumilikdə regionun inkişafına tökan verəcək. Eyni zamanda global nəqliyyat layihələrinin reallaşmasına imkan yaranacaq.

"Qarabağ məsələsinin bu cür başa çatması regiondakı digər münaqişələrin də həllinə səbəb ola bilər. Bu da ümumilikdə Cənubi Qafqazın inkişafına, çiçəklənməsinə səbəb olacaq", - deyərək Caxaya vurğulayıb.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə daha 100 mənzil verildi

Bu il artıq 750, postmüharibə dövründə 5 250, ümumilikdə ötən dövrdə 14 050 mənzil və fərdi ev şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə təqdim olunub.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən şəhid ailələrinə və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə Abşeron rayonunda, Bakının Ramana, Kürdəxanı qəsəbələrində və Gəncə Şəhərində daha 100 mənzil verilib.

Gəncədə mənzillərin sənədlərinin təqdim edilməsi tədbirində əmək və əhəlinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini Hidayət Abdullayev və Gəncə şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Səməd Tomuyev iştirak ediblər.

H.Abdullayev şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə göstərilən dövlət qayğısından bəhs edib. Bildirilib ki, şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin sosial müdafiəsi, onların mənzillə təminatı tədbirlərinə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü və tapşırığı ilə ödənilən 90-cı illərdə başlanılıb. Prezident, Silahlı Qüvvələrin Müzəffər Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan Ordusunun möhtəşəm zəfər əldə etdiyi 44 günlük Vətən müharibəsindən sonra dövlət başçısının göstərişi ilə şəhid ailələri və müharibə ilə əla-

qədar əlilliyi olanların mənzil və fərdi evlə təminatı proqramı 5 dəfə genişləndirilib.

Qeyd olunub ki, bu gün Bakı və Gəncə şəhərlərində, Abşeron rayonunda təqdim edilən 100 mənzil də daxil olmaqla bu il 750, postmüharibə dövründə 5 250, ümumilikdə ötən dövrdə 14 050 mənzil və fərdi ev şəhid ailələrinə və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olanlara təqdim olunub.

Prezidentin sərəncamı ilə 2021-ci ilin əvvəlindən İkinci Qarabağ müharibəsi şəhidlərinin ailələri və həmin müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olanlar da mənzillə təmin olunurlar.

44 günlük Vətən müharibəsində yaralana-raq əlilliyi müəyyən olunmuş hərbiçilərimiz də avtomobillə təmin edirlər. Müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olanlara postmüharibə dövründə 324, ümumən ötən dövrdə 7500-dən çox avtomobil verilib.

S.Tomuyev Gəncədə şəhid ailələrinin və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin sosial müdafiəsi sahəsində görülən işlərdən bəhs edib.

Şəhid ailələrinin üzvləri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslər diqqət və qayğı ilə əhatə olunduqlarına, yeni mənzillərə təmin edildiklərinə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Xarici ticarətdə 7,2 milyard dollarlıqdan çox müsbət saldo var

Bu ilin yanvar-iyul aylarında Azərbaycan 190 ölkədə tərəfdaşları ilə ticarət əməliyyatları həyata keçirmişdir. 111 ölkəyə məhsul ixrac, 181 ölkədən idxal olunmuşdur.

Dövlət Statistika Komitəsi bildirir ki, gömrük orqanlarında qeydiyyatı aparılmış, lakin gömrük rəsmiləşdirilməsi tam başa çatdırılmamış ixrac olunan xam neft və təbii qazın statistik qiymətləndirilməsi dəyəri nəzərə alınmaqla yanvar-iyul aylarında ölkənin xarici ticarət dövriyyəsi 26 milyard 333,2 milyon dollar təşkil etmişdir. Ticarət dövriyyəsinin 16 milyard

faktiki qiymətlərlə 14,2 faiz azalmış, real ifadədə isə 1,4 faiz artmışdır. İdxal real ifadədə 8,0 faiz artmış, ixrac isə 0,7 faiz azalmışdır. 2023-cü ilin yanvar-iyul aylarında qeyri-neft-qaz məhsullarının ixracı əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə faktiki qiymətlərlə 17,8, real ifadədə 14,2 faiz artaraq 2 milyard 6,9 milyon dollar təşkil etmişdir.

Dövlət Gömrük Komitəsinin daxil olmuş məlumatlara əsasən, ölkənin xarici ticarət dövriyyəsinin 31,6 faizi İtaliya, 15,6 faizi Türkiyə, 8,1 faizi Rusiya, 5,3 faizi Çin, hər biri 3,2 faiz olmaqla Almaniya və Yu-

ıxracın 44,9 faizini İtaliyaya, 16,5 faizini Türkiyəyə, 4,6 faizini Yunanıstana, 4,0 faizini İsrailə, 3,4 faizini Rusiyaya, hər biri 3,2 faiz olmaqla Hindistan və İspaniyaya, 2,5 faizini Çexiyaya, 2,2 faizini Gürcüstana, hər biri 2,1 faiz olmaqla Rumıniya və Almaniya, 1,8 faizini İrlandiyaya, 1,5 faizini Xorvatiyaya, 1,0 faizini Bolqarıstana, 0,8 faizini Vyetnama, 0,7 faizini Avstriyaya, hər biri 0,6 faiz olmaqla Fransa və Birləşmiş Krallığa, 4,3 faizini isə digər ölkələrə göndərilmiş məhsulların dəyəri təşkil etmişdir. Qeyri-neft-qaz məhsulları üzrə ixracın dəyərində Rusiyaya (32,0 faiz), Türkiyəyə (27,7 faiz), Gürcüstana (9,9 faiz), İsviçərəyə (4,1 faiz), Qazaxıstana (3,3 faiz), Türkmənistan (2,6 faiz), Ukraynaya (2,0 faiz), Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinə (1,7 faiz), Özbəkistana (1,3 faiz), Latviyaya (1,2 faiz), İtaliyaya (1,2 faiz), Rumıniyaya (1,2 faiz), Çinə (1,2 faiz), Almaniya (1,0 faiz), Qırğızıstana (1,0 faiz) göndərilmiş malların payı üstünlük təşkil etmişdir. Ölkəyə idxal olunmuş məhsulların ümumi dəyərinin 18,1 faizi Rusiya, 16,3 faizi Çin, 13,8 faizi Türkiyə, 5,8 faizi Almaniya, 5,4 faizi Türkmənistan, 3,3 faizi Fransa, 3,0 faizi ABŞ, 2,8 faizi İran, 2,6 faizi İtaliya, hər biri 2,5 faiz olmaqla Koreya və Yaponiya, 1,9 faizi Birləşmiş Krallıq və ABŞ, 0,9 faizi İran, 11,5 faizi isə digər ölkələrlə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

nanistan, 2,8 faizi İsrail, 2,6 faizi Hindistan, 2,4 faizi İspaniya, hər biri 1,9 faiz olmaqla Çexiya və Türkmənistan, 1,7 faizi Gürcüstan, hər biri 1,5 faiz olmaqla Rumıniya və Fransa, 1,3 faizi İrlandiya, hər biri 1,0 faiz olmaqla Xorvatiya, Birləşmiş Krallıq və ABŞ, 0,9 faizi İran, 11,5 faizi isə digər ölkələrlə aparılmış ticarət əməliyyatlarının payına düşmüşdür.

776,7 milyon dollarını və ya 63,7 faizini ölkədən ixrac olunmuş məhsulların, 9 milyard 556,5 milyon dollarını (36,3 faizini) isə idxal məhsullarının dəyəri təşkil etmişdir. Nəticədə 7 milyard 220,2 milyon dollar məbləğində müsbət saldo yaranmışdır.

Hesabat dövründə 2022-ci ilin yanvar-iyul ayları ilə müqayisədə xarici ticarət dövriyyəsi

Azərbaycan İsrail ilə aqrar sektorda da səmərəli əməkdaşlıq edir

Azərbaycanla İsrail arasında əlaqələrin bütün istiqamətlərdə geniş inkişafını təsdiq edən kifayət qədər faktlar mövcuddur. Bunlardan bəzilərini qısa da olsa, xatırlamaq yerinə düşərdi.

İsrail Dövlətinin Prezidenti İsxak Hersoq cari ilin mayında Azərbaycana rəsmi səfərə gəlmiş, bu yaxınlarda isə Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi İsrail səfəri etmişdir. Bu ilin martında ölkəmizin İsraildə səfirliyinin açılması da ikitərəfli əlaqələrin dərin inkişafına təkan verən xüsusi amildir. Artıq təhlükəsizlik, iqtisadiyyat, enerji, turizm, təhsil və digər sahələrdə daha geniş əməkdaşlıq əlaqələri qurmaq üçün böyük imkanlar yaranmışdır.

Biz uzun illərdir İsrailə xam neftin etibarlı təchizatçısı olmaqla yanaşı, enerji sahəsində sıx əməkdaşlıq edirik. İrriqəsiyə və kənd təsərrüfatı sahəsində görülən işlərin siyahısı da kifayət qədər uzundur. İsrailin bu sahədəki nailiyyətlərindən bizim kənd təsərrüfatında xüsusən məhsuldarlığın artırılması üçün geniş istifadə edirik.

Xəbər verdiyi kimi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 11-də İsrailin ölkəmiz-

də səfərdə olan kənd təsərrüfatı və kənd yerlərinin inkişafı naziri Avi Dixerter videokonfrans formatında qəbul etmişdir. Görüşdə iki ölkə arasında münasibətlərin real durumu və perspektivlər müzakirə edilmişdir. Bu, təsadüfi deyil. Hazırda iki ölkə arasında ən çox diqqət yətilən sahələrdən biri də aqrar sektordur, daha doğrusu, kənd təsərrüfatında əməkdaşlığı inkişaf etdirmək və bu sahədə əlaqələrin daha da genişlənməsi üçün mövcud potensialdan yararlanmaq.

Azərbaycanın Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin nümayəndə heyəti hələ bir neçə il əvvəl İsrailə olarkən aqrar tədqiqatlar sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi, kənd təsərrüfatı, təhsil sahəsində və iki ölkənin şirkətləri arasında kənd təsərrüfatının müxtəlif sahələri üzrə əməkdaşlıq etmək barədə razılıq əldə edilmiş, İsrail texnologiyalarının Azərbaycanın aqrar sektorunda tətbiqi müzakirə olunmuşdur. Ötən il isə İsrailin kənd təsərrüfatı və kənd yerlərinin inkişafı nazirinin Azərbaycan səfəri aqrar sektordə gələcək əlaqələrin innovasiyalar üzərində inkişafına əlavə təkan vermiş, dost ölkənin bu sektordəki böyük imkanlarından faydalanmaq üçün yeni imkanlarımız yaranmışdır. Söz düşmüşkən, artıq işğaldan

azad edilmiş torpaqlarımızda İsrailin "yaşıl texnologiyalar" təcrübəsindən geniş istifadə edilir.

Son səfər çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və İsrail Dövlətinin Kənd Təsərrüfatı və Kənd Yerlərinin İn-

kişafı Nazirliyi arasında "Kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlıq üzrə Niyət Bəyannaməsi"ni, eləcə də "2023-2025-ci illər üçün kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığa dair Yol Xəritəsi"nin imzalanmasını isə bütün bu işlərin davamı kimi qəbul etmək olar. Bəyannamədə qeyd olunan sahələr üzrə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi niyyəti öz əksini tapmış,

ortaq layihələrin səmərəli şəkildə həyata keçirilməsini təmin etmək üçün birgə işçi qrupunun yaradılması nəzərdə tutulmuşdur.

Bu gün erməni işğalından azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən kənd təsərrüfatı layihələri çərçivəsində

li suların təmizlənməsi təcrübəsindən yararlanmaq niyyətindədir. İsrailin intensiv bağçılıq, super intensiv bağçılıqda damcılı suvarma sistemlərinin tətbiqi ilə bağlı təcrübəsi də bizim üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Yeri gəlmişkən, qeyd edək

kişafı Nazirliyi arasında "Kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlıq üzrə Niyət Bəyannaməsi"ni, eləcə də "2023-2025-ci illər üçün kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığa dair Yol Xəritəsi"nin imzalanmasını isə bütün bu işlərin davamı kimi qəbul etmək olar. Bəyannamədə qeyd olunan sahələr üzrə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi niyyəti öz əksini tapmış,

su mənbələrinin bərpası və irriqəsiya sistemi ilə bağlı İsrail təcrübəsinə əsaslanan genişmiqyaslı işlər aparılır. Həmin təcrübənin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə, ümumiyyətlə, ölkəmizdə geniş yayılması aqrar sektorun sınımasını sürətlə dəyişməyə imkan verir. Azərbaycan həm də İsrailin sudan səmərəli istifadə üsullarından, çirk-

ki, İsrail Azərbaycanda aqrar sahənin su təminatı ilə bağlı 30 illik plan hazırlayır. Bir sözlə, iki ölkə arasında inkişaf edən geniş əlaqələr bütün sahələrdə, o cümlədən aqrar sektordə əməkdaşlığın dərinləşməsinə zəmin yaradır, qarşılıqlı fayda verir.

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"

AÇG-nin səmt qazı - hər tərəfdən sərfəli

Neft yataqlarından eyni zamanda səmt qazının, qaz yataqlarından isə mavi yanacaq birləşməsi ilə yanaşı, neft bərabər kondensatın da çıxarılmasını təbii təbii saxavətli, bəlkə də möcüzəsi adlandırmaq olar. Bu zənginlikdən Azərbaycanın karbohidrogen yataqlarına da bol pay düşüb.

Xəzərin Azərbaycan sektorundakı "Azəri-Cıraq-Günəşli" (AÇG) yataqlarını misal göstərik. Bu növbəti yataqlar blokundan indiyədək milyardlarla kubmetr qaz hasil edilib. Mavi yanacağın böyük hissəsi təmənənsiz olaraq Azərbaycan dövlətinə təhvil verilib. Belə ki, səmt qazı dənizdən sualtı xətlərlə Səngəçal terminalına çatdırılır. Buradan isə SOCAR-a məxsus olan kəmərlə "Azəriqaz" sistemində ötürülür. Qazın qalan hissəsi yataqlarda layların təzyiqini saxlamaq üçün yenidən kollektora vurulur.

AÇG-nin operatoru olan bp şirkətinin verdiyi məlumata görə, təkcə bu ilin birinci yarısında Azərbaycan dövlətinə əsasən Səngəçal terminalından, "Neft Daşları"ndakı qurğu vasitəsilə gündə orta hesabla 6 milyon kubmetr, ümumilikdə isə 1,1 milyard kubmetr səmt qazı təhvil verilib. Qazın qalan hissəsi layların təzyiqini saxlamaq məqsədilə istifadə edilib.

Lakin AÇG-nin qaz təhvişi bununla bitmir. Blokun dərin qazının olduğu barədə də ehtimallar çoxdur. Odur ki, cari ilin birinci yarısında "Azəri-Cıraq-Günəşli" strukturunda hazırda istismarda olan neft yatağının altındakı dərin qaz layları haqqında məlumat toplamaq məqsədilə yeni bir qiymətləndirmə quyusu (A22z) qazılıb. Quyunun qazılmasına fevralın 7-də başlanıb və aprel ayında qazma tamamlanıb.

Hazırda dərin qaz laylarının potensialını öyrənmək məqsədilə quyudan əldə olunmuş məlumatın təhlili aparılır.

"Şahdəniz"də isə yeni bir kəşfiyyat quyusunun (SDX-8) qazılması davam edir. Qazma işlərinə bu il yanvarın 20-də Heydər Əliyev adına yarımada qazma qurğusu ilə başlanılıb.

Son vaxtlar Azərbaycan verilən səmt qazının həcmi artıracaq barədə də söhbət gedir. Məsələn, bp şirkətinin Səngəçal terminalında hasilat işləri üzrə rəhbəri İbrahim Terequlov jurnalistlərə bildirdi ki, Cəbrayıldakı tikintisi planlaşdırılan 230 MVt gücündə "Şəfəq" Günəş-Elektrik Stansiyası işə düşdükdən sonra bp şirkəti Azərbaycana verdiyi səmt qazının həcmi artacaq. Yəni hazırda Səngəçal ərazisində gücü 22 MVA olan 7 turbin var. Onlardan 5-i "Azəri-Cıraq-Günəşli" yataqlar blokunu, biri "Şahdəniz-1"i, biri isə "Şahdəniz-2"ni elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçündür. Cəbrayıldakı günəş-elektrik stansiyası fəaliyyətə başlayandan sonra isə bp elektrik enerjisini "Azərenerji" ASC-dən alacaq. Beləliklə, Səngəçaldakı turbinlər işini dayandıracaq. Nəticədə turbinlərin istismarına yönələn səmt qazı da Azərbaycana təhvil verəcək. Bu həmçinin karbon emissiyasının azaldılması ilə bağlı qlobal öhdəliyi yerinə yetirmək baxımından da əhəmiyyətlidir.

Yeri gəlmişkən, xatırladaq ki, Azərbaycanın təbii qaz ehtiyatları 2,6 trilyon kubmetrdir. Bu isə hələ yüz il bundan sonra özümüzü və bir sıra digər ölkələri qazla təmin etməyə imkan verən zəngin bir sərvətdir.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

İqtisadi sektordə orta aylıq nominal əməkhaqqı 11,3 faiz artıb

Cari il avqustun 1-i vəziyyətinə ölkə iqtisadiyyatında müddə çalışan işçilərin sayı 1 milyon 706,5 min nəfər olmuşdur. Onlardan 891,7 min nəfəri iqtisadiyyatın dövlət, 814,8 min nəfəri isə qeyri-dövlət sektorlarında fəaliyyət göstərmişdir.

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, müddə işçilərin 19,0 faizi təhsil, 18,7 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 12,8 faizi sənaye, 8,5 faizi əhəliyyə sahəsinə və sosial xidmətlərin göstərilməsi, 6,5 faizi dövlət idarəetməsi və müdafiə; sosial təminat, 6,4 faizi tikinti, 4,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı, 3,7 faizi peşə, elmi və texniki fəaliyyət, 3,5 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,1 faizi maliyyə və sığorta fəaliyyəti, 14,5 faizi isə iqtisadiyyatın digər sahələrində məşğul olmuşlar.

Bu ilin yanvar-iyul aylarında ölkə iqtisadiyyatında müddə çalışan işçilərin orta aylıq nominal əməkhaqqı əvvəlki ilin müvafiq dövrünə nisbətən 11,3 faiz artaraq 925,3 manata çatmışdır. İqtisadiyyatın mədəncixarma sənayesi, maliyyə və sığorta fəaliyyəti, peşə, elmi və texniki fəaliyyət, eləcə də informasiya və rabitə sahələrində orta aylıq nominal əməkhaqqı daha yüksək olmuşdur.

Sənayenin qeyri-neft-qaz sektoru üzrə məhsul istehsalında 6 faiz artım qeydə alınıb

Dövlət Statistika Komitəsi xəbər verir ki, bu ilin yanvar-avqust aylarında ölkə üzrə 45,1 milyard manatlıq sənaye məhsulları istehsal edilmişdir. Neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 1,4 faiz azalmış, qeyri-neft-qaz sektorunda isə 6,0 faiz artmışdır.

Sənaye məhsullarının 68,6 faizi mədəncixarma, 26,2 faizi emal, 4,4 faizi elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, 0,8 faizi isə su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında istehsal olunmuşdur. Mədəncixarma sektorunda əmtəəlik neft hasilatı 7,6 faiz azalmış, əmtəəlik qaz hasilatı isə 5,3 faiz artmışdır.

Emal sektorunda da əsas məhsullar istehsalı üzrə artım qeydə alınmışdır. Artım həmçinin elektrik enerjisi, qaz və buxar istehsalı, bölüşdürülməsi və təchizatı, eləcə də su təchizatı, tullantıların təmizlənməsi və emalı sektorlarında müşahidə olunmuşdur.

Bakıda Səudiyyə Ərəbistanının milli bayramı qeyd edilib

Sentyabrın 20-də Səudiyyə Ərəbistanının Azərbaycandakı səfirliyi ölkəsinin milli bayramı - Krallıq elan olunması günü münasibətilə rəsmi qəbul təşkil edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, hər iki ölkənin Dövlət himnləri səsləndirildikdən sonra Səudiyyə Ərəbistanının Azərbaycandakı səfiri İssam bin Saleh əl-Cuteyli çıxış edib. Ölkəsinin Azərbaycanla əlaqələri möhkəmləndirmək kursunu gələcəkdə də davam etdirəcəyini bildiren səfir vurğulayıb ki, 1932-ci ildə Krallıqın birləşməsindən sonra Səudiyyə Ərəbistanı sürətli inkişaf yolu keçib.

Səfir deyib ki, Səudiyyə Ərəbistanı Azərbaycanın müstəqilliyini ilk tanıyan ölkələrdən biridir. Bu gün ölkələrimiz arasındakı əlaqələr yüksələn xətlə inkişaf edir.

Qeyd olunub ki, bu gündə hər iki ölkənin maraqlarına uyğun sənədlər və memorandumlar imzalanıb. Hazırda Səudiyyə-Azərbaycan əlaqələri bir çox sahədə, xüsusilə ticarət sahəsində inkişaf yüksək səviyyədədir.

Daha sonra maliyyə naziri Samir Şərifov çıxış edərək Azərbaycan Prezidentinin və hökumətinin Səudiyyə Ərəbistanı xalqına səmimi təbriklərini çatdırıb. Nazir bildirib ki, iki ölkə arasında qardaşlıq əlaqələri qarşılıqlı hörmət və islam irsinə sığınaraq, xalqlarımız bir-birinə tarixi, dini və

mədəni köklərlə bağlıdır. Keçirilən yüksək səviyyəli müəhür görüşlər ölkələrimizin siyasi-iqtisadi əlaqələrinin genişlənməsinə tökan verib. Səudiyyə Ərəbistanının ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun ən böyük investorlarından biri olduğu diqqətə çatdırılıb.

S.Şərifov qeyd edib ki, ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də əməkdaşlığı yüksək səviyyədədir. "Ölkələrimiz arasında əlaqələr yüksək səviyyədədir. Hər iki ölkənin dövlət başçıları-nın səyi nəticəsində əlaqələrimiz daha da inkişaf edir.

Hər iki ölkənin əməkdaşlığı bir çox beynəlxalq təşkilatlarda da birlikdə inkişaf edir. Azərbaycan və Səudiyyə Ərəbistanı arasında iqtisadi, siyasi, kənd təsərrüfatı, turizm və digər sahələrdə əməkdaşlıq mövcuddur. Xüsusilə ticarət sahəsindəki inkişaf bizə sevindirir. Eyni zamanda bu ölkə Qarabağda bərpə və quruculuq işlərinə öz töhfəsini verir. Səudiyyə Ərəbistanı Azərbaycanın ərəzi bütövlüyünə dəstək verib və buna görə Ermənistanla əlaqələr quramamışdır", - deyərək nazir vurğulayıb.

Koronavirusun yeni dalğası da təhlükəlidir

2023-cü ilin mayında Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) COVID-19 pandemiyasının sona çatdığını elan etsə də, avqustda yoluxma halları yenidən artmağa başladı.

Dünya əhalisinin immunitetinin formalaşmasına baxmayaraq, koronavirus dövr etməkdə davam edir. O, mutasiyaya uğrayaraq, yeni ştamların yaranmasına səbəb olur.

Tendensiya onu göstərir ki, yeni yaranmış hər ştamın yoluxduruculuq qabiliyyəti öncülkilərdən daha yüksəkdir. Bu isə qısa zamanda kütləvi yoluxmalara səbəb olur.

Yoluxanların sayı 38 faiz artıb

ÜST-nin məlumatına görə, son zamanlar dünya üzrə COVID-19-a yoluxanların sayı 38 faiz artıb. Belə ki, Koreya, İtaliya, Böyük Britaniya, Avstraliya və Sinqapur-da yoluxma sayında kəskin artım qeydə alınıb. Yoluxma sayının artmasına səbəb isə yeni ştamlardır.

Bir neçə gün bundan öncə qarşıda ölkə Türkiyədə də "Eris" ("EG.5") virusu aşkarlandı. Bu barədə Türkiyənin səhiyyə naziri Fahrettin Koca sosial şəbəkə hesabında məlumat verib. O bildirib ki, yoluxanların xarici ölkələrlə təmasları olub və onların hamısı eyni ayələndirilib. F.Kocanın sözlərinə görə, bununla belə, yeni ştamın aşkarlanması ilə bağlı narahatlığa səbəb yoxdur: "Bu vəziyyət başqa ölkələrdə adi haldır. Bizdə də ola bilər. Yaşlarımızı və xroniki xəstələrimizi qoruyacağıq".

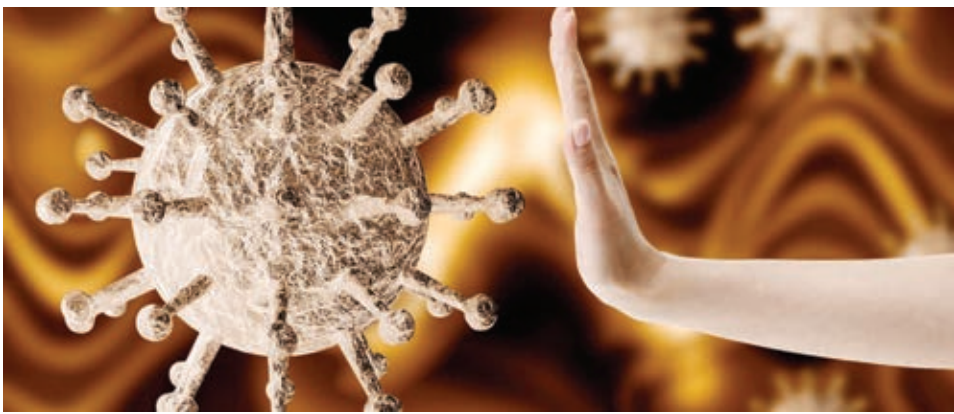
ABŞ-də bu virusla bağlı vəziyyət daha ağırdır. Belə ki, ölkədə COVID-19-a yoluxma halları 2020-ci ilin ilk pandemiyasının statistikasına yaxınlaşır. ABŞ-də hər gün 650 mindən çox sakində virus aşkarlanır. Yaxın aylarda isə ölkə əhalisinin təxminən 10 faizinin bu virusla yoluxacağı gözlənilir. Son həftə ərzində ABŞ-də koronavirusa görə xəstəxanaya yerləşdirilənlərin sayı 8,7 faiz, ölüm halları isə 4,5 faiz artıb.

57 ölkədə yoluxma müəyyən edilib

2023-cü ildə COVID-19-un "Eris" və "Pirola" ("BA.2.86") ştamları ortaya çıxıb. Yüksək yoluxduruculuğa malik "Eris" sentyabrda 57 ölkədə müəyyən edilib. Ştamın yayılması tezliyində davamlı artım müşahidə edilir. Bu onun peyvənd və ya xəstəlikdən sonra yaranan anticisimlərdən yayınma qabiliyyəti ilə izah olunur. Ona görə də ÜST bütün dünyada sürətlə yayılmasına görə onu "narahatlıq doğuran variantlar" siyahısına daxil edib.

Mütəxəssislər hazırda "Eris"-in yayılması tezliyində davamlı artım müşahidə edirlər. Bu onun peyvənd və ya xəstəlikdən sonra yaranan anticisimlərdən yayınma qabiliyyəti ilə izah olunur.

"Eris"-i kəskin respirator viruslardan və allergiyadan fərqləndirmək çətindir. Ekspertlər düşünür ki, bu xəstəliklərin oxşarlıqları çox olduğuna görə, yoluxmanı öyrənməyin yeganə vasitəsi test verməkdir.

Yeni ştamlardan qorunmağın yolları isə dəyişməz olaraq qalır. İnsanların sıx olduğu yerlərdə tibb maska taxmaq, şəxsi gigiyenaya diqqət yetirmək və immuniteti güclü saxlamaq mütləqdir.

"Pirola" peyvənddən sonra immuniteti aşmağa qadirdir

Əvvəlki viruslardan daha yoluxucu olan "Pirola" ştamı Danimarka, Fransa, Kanada, Böyük Britaniya, İsveç və ABŞ-də daxil olmaqla, 10-dan çox ölkədə aşkar edilmişdir. İlk dəfə bu il Hindistanda peyda olan yeni ştam digər subvariantlardan qısa müddət ərzində baş verən zülallərdəki yüksək mutasiyaya görə fərqlənir. Bu isə "Pirola"-nın hazırda dövriyyəyə gətirilən bütün ştamları arasında ən yoluxucuudur. Əsas əlamətləri qızdırma, öskürək, baş ağrısı, boğaz ağrısı, ümumi halsızlıq, özəlliklə baş ağrısı və nefəs almaqda çətinlikdir.

"Pirola" peyvənddən və ya əvvəlki xəstəlikdən sonra immuniteti aşmağa da qadirdir. Eyni zamanda tədqiqat məlumatlarının olmaması səbəbindən bu ştam qarşı peyvəndlərin effektivliyinin nə qədər azalacağını dəqiq söyləmək mümkün deyil. "Omikron" variantı üçün yenilənmiş peyvəndlər xəstəliyin ağır formalarını və xəstəxanaya yerləşdirilmələrin sayını azaltmaqda effektivdir. Hazırda ÜST "Pirola"-dan ölüm halı qeydə almayıb.

"Pirola" variantı üçün yeni peyvəndlərin sentyabr-oktyabr aylarında buraxılacağı və insanlara təbiiq ediləcəyi barədə məlumatlar olsa da, hələlik bu barədə rəsmi açıqlama verilməyib.

Ölkədə COVID-19-la bağlı son vəziyyət

Azərbaycan COVID-19-un yayıldığı ilk dövrdən etibarən virusla ən effektiv mübarizə aparıb ölkələrdən olub. Həyata keçirilən mübarizə tədbirlərinin səmərəliliyi sayəsində ölkəmizdə yoluxma hallarının sayı minimuma enmiş, görülən qabaqcıl tədbirlər öz bəhrəsini vermişdi.

Azərbaycanın pandemiyaya qarşı ölkə daxilində ardıcıl mübarizə aparması beynəlxalq miqyasda böyük rəğbət doğurub. Ölkəmiz pandemiya istiqamətində bir sıra vacib və dəyərli təşəbbüslərlə çıxış etmiş, həmçinin dünyanın bütün təşkilatlarını, aparıcı dövlətlərini həmrəyliyə çağırmışdı. Məhz Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə BMT Baş Assambleyasının pan-

demiya ilə bağlı dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində xüsusi sessiyanın uğurlu keçirilməsi, təşkilatın vaksiniyaya ilə əlaqədar qətnə qəbul etməsi koronavirusla mübarizəyə böyük töhfə olmuşdur. Azərbaycanın sədrliyi ilə Qoşulmama Hərəkatı adından BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasında bütün ölkələrin peyvəndlərə bərabər və universal çıxışının təmin edilməsi ilə bağlı qətnə qəbul edilib və həmin qətnəyə yekdilliklə qəbul olunub. Azərbaycanın pandemiya ilə uğurlu mübarizəsi ÜST tərəfindən dəyərləndirilib, digər ölkələrə nümunə göstərilir.

Hazırda ölkəmizdə COVID-19 xəstəliyinin yeni ştamına yoluxma hallarına rast gəlinməyib. Azərbaycanda peyvəndlənmə faizi də qənaətbəxş hesab ediləcək səviyyədə olub.

İnsanların öksəriyyəti pandemiyanın arxada qaldığı düşüncədə, əslində, vəziyyət o qədər də ürəkəcan deyil. COVID-in dünyada müşahidə olunan artım tendensiyası Azərbaycandan da yan keçməyib. Son bir ayın statistikasına nəzər saldıqda məlum olur ki, 7-13 avqustda Azərbaycanda COVID-19 8 yoluxma qeydə alınıbsa, növbəti həftələrdə yoluxma ciddi artım baş verib. Növbədə son həftədə - 11-17 sentyabrda ölkə üzrə 142 yoluxma qeydə alınıb. Bu isə 17,75 dəfə artım deməkdir. Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, bu, rəsmi statistikadır, qeydiyyata düşməyən yoluxma sayı isə daha çoxdur. Belə ki, vətəndaşlar pandemiyanın bitdiyini düşünür, bu səbəbdən də özlərində narahatlıq hiss etdikdə test verməyi lazım bilmirlər.

Hər zaman olduğu kimi, COVID-19-un bütün ştamlarına qarşı risk qrupuna daxil olan şəxslər daha diqqətli olmalıdırlar. Risk qrupuna yanaşı və xroniki xəstəlikləri olanlar, peyvənd olunmayan şəxslər daxildir. Bildirilib ki, yaxın gələcəkdə statistikada ciddi artım müşahidə oluna bilər. Buna səbəb kimi məktəblərin açılması, yay tətilinin başa çatması və havaların soyuması göstərilir.

Vətəndaşların yaranmış vəziyyətin təhlükəli həddə çatma bələcəyini nəzərə almaqla, test verilməsi, eləcə də COVID-ə yoluxmanın yüksək həddə olduğu vaxtlardakı kimi tələb olunan qaydalara ciddi riayət etmələri vacibdir. Əks halda, koronavirusun yeni dalğasının ciddi fəsadları ilə üzləşə bilərik.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Həkim məsləhəti

Yüksək qan təzyiqi və ya hipertoniya xəstəliyi 40 yaşdan yuxarı olan hər üç nəfərdən birində müşahidə olunur. Yaş artdıqca xəstəliyin rastgəlmə tezliyi daha da artır. İldə 9,4 milyon insanın ölümünə səbəb olan xəstəliyin cavanlaşması ilə əlaqədar son dövrlərdə ciddi narahatlıqlar var. Xəstəliyin cavanlaşmasına əsasən artıq çəki, tərkibində ciddi xəsrək duzu yükü olan "fast food" qidaları, eyni zamanda kofein və taurinlə zəngin olan enerji içkiləri, nikotin və alkoqol istifadəsi səbəb olur. Bu xəstəliyin yalnız 3-5 faizi tamamilə müalicə oluna bilər.

Qan ürək vasitəsilə bədəndə dövr edir. Hər ürək vuruşu zamanı qan damarlara atılır və özünəməxsus təzyiq yaradır. Yəni qanın vurğu həcmi və onu qarşılayan damar elastikliyini qan təzyiqini yaradır. Normalda qan təzyiqi 120/80 mm.c.süt (millimetrlər civo sütunu) olmalıdır. Lakin 140/90 mm.c.süt olması artıq müalicəyə göstəriş sayılır. Bu halda mütəxəssisə müraciət edilərək əvvəlcə yüksək təzyiqin səbəbi araşdırılmalı, sonra isə müalicə taktikası seçilməlidir.

Yüksək qan təzyiqi üçün risk faktorları hansılardır?

- 40 yaşdan yuxarı insanlar;
- Qadınlar;
- İrsiyyətdə yüksək qan təzyiqi olanlar;
- Qidalanma tərzii;
- Oturaq həyat tərzii;
- Artıq çəkinin olması;
- Stresli həyat tərzii;
- Siqaret;
- Alkoqol;
- Şəkərli diabet;
- Qanda xolesterinin yüksəkliyi;
- Bəzi dərmanlar və qida əlavələri.

Qan təzyiqinin yüksək olması digər bir əlamət yaranmasına səbəb ola bilərmi?

Qan təzyiqi 180/110 mm.c.süt olmasının ciddi bir əlamət verə bilər. Bilməliyə ki, 10 ildən çox davam edən hipertoniya xəstəliyi göz, ürək və böyrəklərdə ciddi dəyişikliyə səbəb olur. Həkim müayinəsi zamanı xəstəliyin müddətini təyin etmək üçün göz dibi, ürək müayinəsi, o cümlədən böyrəklər əvvəlcə

Şəfali bitkilər

Təzyiqin çarəsi

Ətirli və dadlı qreypprut antioksidant və liflə zəngin meyvədir. Araşdırmalar göstərir ki, qreypprutun arıqlamaqdan tutmuş, ürək xəstəliklərini riskini azaltmaqda qədər bir çox faydası var. Ürək sağlamlığı üçün özəlliklə meyvə sayılan qreypprut yüksək qan təzyiqinə və xolesterinə qarşı faydalıdır. Kapilyar damarlarda qan dövranını sürətləndirir.

Tərkibində çoxlu lif, 15-dən çox vitamin və mineral olan dadlı meyvənin müntəzəm istifadəsi immunitet sistemini də dəstəkləyir. C vitamini ilə zəngin meyvələrdən biri olan qreypprut hüceyrələri zərərli bakteriyaya və viruslardan qoruyur. Bundan əlavə, qreypprut yemək xəstəliklərdən daha tez sağalmağa kömək edir.

Yarım qreypprutda 2 qram lif var. Araşdırmalara görə, qreypprut həzm müddətini artıraraq lifləri sayəsində iştahı idarə edən təsirli meyvələrdən biridir.

Bu meyvə böyrək daşlarının omele gəlməsinə qarşı profilaktik təsir göstərir. Mütəmadi olaraq orta səviyyədə yeyilməsi tövsiyə olunur.

Mütəxəssislər qreypprutun bir çox faydası olduğunu, ancaq bu meyvədən bəzi dərmanlarla birlikdə istifadə edərkən diqqətli davranmaq lazım olduğunu bildirirlər. Həmin dərmanlar arasında qan təzyiqi dərmanları da var.

Sağlıq olsun

Yüksək qan təzyiqi: necə qorunmaq, necə sağalaq?

yoxlanılmalıdır. Əgər bu orqanlarda dəyişiklik varsa, deməli, pasiyent ən azından beş ildir ki, bu xəstəlikdən əziyyət çəkir. O zaman pasiyentə məlumat verilir və tədbirlərin daha ciddi olması tövsiyə olunur. Əgər qan təzyiqiniz daim yüksəkdirsə, aşağıdakı əlamətlər müşahidə edilə bilər.

Yüksək qan təzyiqini necə nizamlamaq olar?

Əgər sizdə qan təzyiqinin səbəbi bilinmirsə, deməli, dünya əhalisinin 90-95 faizini əhatə edən essential hipertoniya-dan əziyyət çəkirsiniz. Belə hallarda xəsrək duzu istifadəsini azaltmaqla əsaslıqla təzyiqinizi nizamlaya bilərsiniz. Bəzən xəsrək duzu dedikdə süfrəyə qoyulan duzun bişirilməsi xərəyə əlavə edilməsi başa düşülür. Lakin nəzərdən qaçan bəzi qidalar da ciddi duz mənbəyi sayılır. Pendir, kolbasa, sosiska, səhərlər soyutma yumurtanın üzərinə əlavə edilən duz, pomidor, xiyar salata-na əlavə edilən duz, turşular və sairə. Ümumiyyətlə, tərkibində duz olan təbii və ya ya-

rımfabrikat bütün qidalardan istifadə etməmək əsas şərtlərdən biridir.

Əgər artıq çəkiniz varsa, yəni qanın çevrəniz normadan artıqdırsa, deməli, təcili olaraq çəki itirməyə səy göstərməlisiniz. 10 kq çəkini azaltmaq 10-20 mm.c.süt təzyiqinizi aşağı salmağa səbəb olar.

Həftədə 90-150 dəqiqəyə (günlük 30 dəqiqə) gəzmək qan təzyiqinizi üç gün müddətində nizama saxlaya bilər.

Siqaret və alkoqolun minimumlaşdırılması, bir müddət sonra isə ümumiyyətlə, dayandırılması qan təzyiqinizi 20-40 mm.c.süt qədər azalda bilər.

Yüksək qan təzyiqini azaldan təbii vasitələr

ABŞ-nin Mayo Clinic həkimlərinin tövsiyə etdiyi DASH (Dietary Approaches to Stop Hypertension) pəhrizi hazırda bütün dünyada təbiiq edilir. Bu pəhrizə duzsuz və heyvani yağların az olduğu, eyni zamanda meyvə və tərəvəzlərlə zəngin olan qidalanma aiddir. Bas hansı qidalar təzyiqi aşağı salmağa kömək edir:

- Limonlu su, sarımsaq, banan, kəpənək, qovun, çuğundur suyu kimi qidalar təzyiqi aşağı salır.
- Dandelion, kəklikotu, lavanda, kərəviz və qatırquyuğu ilə hazırlanan çaylar qan təzyiqini aşağı salaraq tarazlaşdırır.

Elgün HƏZİYEV,
Milli Onkologiya Mərkəzinin Nefrologiya Kabinətinin və Tədris Terapevtik Klinikasının Effertiv Terapiya Mərkəzinin rəhbəri

Bilmək faydalıdır

Bu yollarla qurtulun

Siqareti tərgitmək: Siqaret çəkdikdən sonra qan təzyiqi 15-30 dəqiqə ərzində qəfil yüksəlir. Ürək-damar risklərini 2-3 dəfə artırır bu vəziyyət insanın lipid profilinin pisləşməsinə və insulini müqavimətinin artmasına səbəb olur. Siqareti tərgitmək yüksək təzyiq dərmanlarına qarşı müqaviməti azaltmaq üçün vacibdir;

Çəkini tarazlaşdırmaq: Bədəndə kütlə indeksinin 27 və yuxarı olması qan təzyiqini artırır. Tədqiqatlar göstərib ki, yüksək təzyiq xəstələrinin atdığı ilk 5 kilo çəki qan təzyiqini aşağı salır. Bundan əlavə, ilk 5 kilodan sonra itirilən hər 1 kilo çəki qan təzyiqinin səviyyəsinin 1,6 mm.c.süt və 1,3 mm.c.süt azalmasına səbəb olur;

Duzdan istifadənin məhdudlaşdırılması: Yüksək qan təzyiqi xəstələrində xəsrək duzunun istifadəsinin məhdudlaşdırılması son dərəcə vacibdir. Gündəlik süfrə duzu istifadəsi 6 qram ilə məhdudlaşdırılmalıdır. Tədqiqatlar göstərib ki, yüksək qan təzyiqi xəstələrində xəsrək duzunun 4,7-5,8 qram ilə məhdudlaşdırılması zamanı yüksək qan təzyiqinin 4,8 mm. c. süt, aşağı təzyiqin isə 2,5 mm. c.süt azaldığı müşahidə edilir. Odu ki, həddindən artıq duzdən, işlənməmiş qidalardan istifadə etmə-

dən çəkinmək lazımdır. Bu məhdudiyyət yüksək təzyiq dərmanlarının effektivliyini də artırır;

Kalium qəbulu: Təzə tərəvəz və meyvələrdən alınan kaliumun qan təzyiqini aşağı saldığı məlumatlandırılır.

Müntəzəm olaraq 90 mmol kalium qəbul etdikdə yüksək qan təzyiqi 4,4 mm. c. süt, aşağı təzyiq isə 2,4 mm.c. süt azalır.

İdman: Oturaq həyat sürən insanlarda yüksək təzyiq riski aktiv həyat sürənlərə nisbətən 20-50 faiz daha yüksəkdir. Həftədə 3-4 dəfə yarım saat ərzində həyata keçirilən və hədəflənən ürək döyüntüsünün 60 ilə 70 faiz artmasını təmin edən məşqlər qan təzyiqini 4-8 mm.c.süt azaldır. Lakin bu tip məşqlərə başlamazdan əvvəl həkim rəyi alınmalıdır;

Stresslə mübarizə: Əhvalın dəyişməsi və emosional stress qan təzyiqinin kəskin artmasına səbəb olur. Psixoterapiya, yoqa və meditasiya kimi terapiya üsulları qan təzyiqinin qisməddətli azalmasına səbəb ola bilər. Bununla belə, bu üsulların uzunmüddətli təsirləri ilə bağlı hələ kifayət qədər tədqiqatlar yoxdur.

Yasəmən MUSAJEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi açıq tender elan edir

Lonkəran rayonu Viyən kənd 432 şağird yerlik tam orta məktəbin tikinti işlərinin satın alınması.

Açıq tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz təkliflərini imzalanmış, möhürlənmiş, ikitəqat bağlamada, yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir: iddiaçıların ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu, aşağı qiymət, ödəniş şərtləri, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, təminat verilən istisnar müddəti.

Açıq tender proseduru ilə əlaqədar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar:

Əlaqələndirici şəxs - Z.Quliyev.
Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Y.Bakuvı, 18.
Tel: (+99412) 465 73 48 (134).

Maraqlananlar açıq tender prosedurunun Əsas şərtlər toplusunu 1800,00 (bir min səkkiz yüz) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra yuxarıdakı ünvanıdan ala bilərlər.

Bankın adı: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Sənaye filialı
Kod: 805603
VÖEN: 9900001881
M/h: AZ03NABZ0135010000000002944
SWIFT: İBAZAZ 2X
H/h: AZ88İBAZ3803001944185651211
VÖEN: 1500016711

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçı açıq tender prosedurunda iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri (müvafiq icra orqanı tərəfindən verilmiş, rəsmi blanklarda və möhürlə təsdiq olunmuş) təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı mürciəti;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergidəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməməsi hallarının mövcud olub-olmadığını (Üçütdə olduğu vergi orqanından alınmalıdır. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir.) Müvafiq orqandan tələb olunan sənədin cari ayı əhatə etməsi mütləqdir (01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış qəbul ediləcəkdir);
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı məlumat (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin arıyışı. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərsə, bütün fəaliyyəti dövrü) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arıyış (01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış təqdim ediləcəkdir), (Notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının ilkin qeydiyyat sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və əsas fəaliyyət yeri göstərilməklə), ünvan və bank rekvizitləri;

- iddiaçının tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması (Notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətini təsdiq edən sənəd (vəzifəyə təyin edilməsi barədə əmrin təsdiq olunmuş surəti və ya müvafiq səlahiyyətin verilməsi barədə etibarnamə);
- iddiaçının müflis elan olunmaması, əmlakı üzərinə həbs qoyulmaması, ödənişə yönəlmis girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılmış şəxs olmaması barədə məlumat (vergi orqanı, probasiya şöbəsi və ya müvafiq kommersiya məhkəməsi tərəfindən təqdim olunmuş arıyış) (01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış təqdim ediləcəkdir);
- kənar audit tərəfindən tərtib olunmuş son bir ildəki audit hesabatları (əgər varsa);
- iddiaçının satınalma prosedurlarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində özlərinin, habelə işlərin idarə edənlərinin, qulluqçularının peşakar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olunmaması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olmasının məhkəmə qərarında qadağan edilməməsinə təsdiq edən sənədlər (Daxili İşlər Nazirliyindən və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərindən 01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış qəbul ediləcəkdir);
- tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər, tenderdə xarici şirkətlər iştirak etdikdə onların Azərbaycan nümayəndəliyinin olmasını təsdiq edən sənədlər;
- iddiaçının müvafiq sahədə peşəkərlığı, təcrübəsi, maliyyə imkanları, işçi qüvvəsi, idarəetmə sərəfəsi barədə təsdiqedicisi sənədlər (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- iddiaçı inşa etdiyi analoji tikililər barədə "Tikinti obyektinin istismarına icazə" sənədinin surətini və ya inşasını davam etdirirdiyi analoji işlər üzrə bağlanmış müqavilənin təsdiq olunmuş surətini təqdim etməlidir (baş podratçı kimi analoji işlərə dair son 2 ildə bağlanmış müqavilələrin surətləri (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- oxşar işlər üzrə iş təcrübəsini təsdiq etmək üçün belə işlərin həyata keçirildiyi müəssisə və təşkilatın tövsiyə məktubları;
- iddiaçının maddi texniki bazası (sifarişin yerinə yetirilməsi imkanı) haqqında məlumat (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır);
- iddiaçının tender təklifi (tender təklifinin qüvvədə olma müddəti zərflərin açıldığı gündən sonra azı 30 (otuz) bank günü);
- tender təklifinin dəyərini 1 faizi həcmində bank təminatı (təminatın qüvvədə olma müddəti tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda qeyd olunan sənədləri **26 oktyabr 2023-cü il saat 16:00-a**, tender təklifi və tender təklifinin bank təminatını **03 noyabr 2023-cü il saat 16:00-a** qədər yuxarıda göstərilən ünvanı təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri **06 noyabr 2023-cü il saat 16:00-da** Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinin iclas zalında açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri tenderdə iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi açıq tender elan edir

Quba rayonu Hacıhüseynli kənd 528 şağird yerlik tam orta məktəbin tikintisi işlərinin satın alınması.

Açıq tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz təkliflərini imzalanmış, möhürlənmiş, ikitəqat bağlamada, yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir: iddiaçıların ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu, aşağı qiymət, ödəniş şərtləri, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, təminat verilən istisnar müddəti.

Açıq tender proseduru ilə əlaqədar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar:

Əlaqələndirici şəxs - Z.Quliyev.
Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Y.Bakuvı, 18.
Tel: (+99412) 465 73 48 (134).

Maraqlananlar açıq tender prosedurunun Əsas şərtlər toplusunu 2000,00 (iki min) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra yuxarıdakı ünvanıdan ala bilərlər.

Bankın adı: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Sənaye filialı
Kod: 805603
VÖEN: 9900001881
M/h: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T. İBAZAZ 2X
H/h: AZ88İBAZ3803001944185651211
VÖEN: 1500016711

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçı açıq tender prosedurunda iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri (müvafiq icra orqanı tərəfindən verilmiş, rəsmi blanklarda və möhürlə təsdiq olunmuş) təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı mürciəti;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergidəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməməsi hallarının mövcud olub-olmadığını (Üçütdə olduğu vergi orqanından alınmalıdır. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir.) Müvafiq orqandan tələb olunan sənədin cari ayı əhatə etməsi mütləqdir (01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış qəbul ediləcəkdir);
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı məlumat (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin arıyışı. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərsə, bütün fəaliyyəti dövrü) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arıyış (01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış təqdim ediləcəkdir);
- iddiaçının ilkin qeydiyyat sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və əsas fəaliyyət yeri göstərilməklə), ünvan və bank rekvizitləri;

- iddiaçının tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması;
- tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətini təsdiq edən sənəd (vəzifəyə təyin edilməsi barədə əmrin təsdiq olunmuş surəti və ya müvafiq səlahiyyətin verilməsi barədə etibarnamə);
- iddiaçının müflis elan olunmaması, əmlakı üzərinə həbs qoyulmaması, ödənişə yönəlmis girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılmış şəxs olmaması barədə məlumat (vergi orqanı, probasiya şöbəsi və ya müvafiq kommersiya məhkəməsi tərəfindən təqdim olunmuş arıyış) (01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış təqdim ediləcəkdir);
- kənar audit tərəfindən tərtib olunmuş son bir ildəki audit hesabatları (əgər varsa);
- iddiaçının satınalma prosedurlarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində özlərinin, habelə işlərin idarə edənlərinin, qulluqçularının peşakar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olunmaması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olmasının məhkəmə qərarında qadağan edilməməsinə təsdiq edən sənədlər (Daxili İşlər Nazirliyindən və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərindən 01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış qəbul ediləcəkdir);
- tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər, tenderdə xarici şirkətlər iştirak etdikdə onların Azərbaycan nümayəndəliyinin olmasını təsdiq edən sənədlər;
- iddiaçının müvafiq sahədə peşəkərlığı, təcrübəsi, maliyyə imkanları, işçi qüvvəsi, idarəetmə sərəfəsi barədə təsdiqedicisi sənədlər (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- iddiaçı inşa etdiyi analoji tikililər barədə "Tikinti obyektinin istismarına icazə" sənədinin surətini və ya inşasını davam etdirirdiyi analoji işlər üzrə bağlanmış müqavilənin təsdiq olunmuş surətini təqdim etməlidir (baş podratçı kimi analoji işlərə dair son 2 ildə bağlanmış müqavilələrin surətləri (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- iddiaçının maddi texniki bazası (sifarişin yerinə yetirilməsi imkanı) haqqında məlumat (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);
- sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır);
- iddiaçının tender təklifi (tender təklifinin qüvvədə olma müddəti zərflərin açıldığı gündən sonra azı 30 (otuz) bank günü);
- tender təklifinin dəyərini 1 faizi həcmində bank təminatı (təminatın qüvvədə olma müddəti tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda qeyd olunan sənədləri **25 oktyabr 2023-cü il saat 12:00-a**, tender təklifi və tender təklifinin bank təminatını **02 noyabr 2023-cü il saat 12:00-a** qədər yuxarıda göstərilən ünvanı təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri **3 noyabr 2023-cü il saat 12:00-da** Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinin iclas zalında açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri tenderdə iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

"Şəhur" MTK ilə Səməvil Məhəmməd qızı Osmanova arasında bağlanmış Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Yeni Yasamal yaşayış massivini, Əsəd Əhmədov, 24 B küçəsi, 962 nömrəli mənzilə dair müqavilə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qəzetin daim yenilənən rəsmi internet ünvanı: www.azerbaijan-news.az

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC (012) 598-49-55, (051) 225-02-13

"Azər mətbuat yayımı" ASC (012) 441-19-91, (050) 322-33-17

"Qaya" firması (012) 566-77-80, (050) 214-40-53

"Region Press" MMC (055) 316-79-01, (050) 316-79-01

"Səma-M" MMC (012) 594-09-59

"Ziya" LTD (012) 497-76-96, (050) 306-77-22

"Pressinform" MMC (012) 598-49-52, (070) 340-01-00

"City press" MMC (055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) **manat**

6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) **manat**

3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi açıq tender elan edir

Təkrar

Sabirabad rayonu, Z.Əliyev adına Quruzma kənd 528 şağird yerlik tam orta məktəbin tikinti işlərinin satın alınması.

Açıq tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz təkliflərini imzalanmış, möhürlənmiş, ikitəqat bağlamada, yazılı surətdə təqdim etsinlər.

Təkliflərin qiymətləndirilməsində aşağıdakı meyarlara üstünlük verəcəkdir: iddiaçıların ixtisas göstəricilərinin uyğunluğu, aşağı qiymət, ödəniş şərtləri, müqavilənin vaxtında yerinə yetirilməsi, təminat verilən istisnar müddəti.

Açıq tender proseduru ilə əlaqədar məlumat almaq üçün əlaqələndirici şəxsə müraciət etmək olar:

Əlaqələndirici şəxs - Z.Quliyev.
Ünvan: Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, Y.Bakuvı, 18.
Tel: (+99412) 465 73 48 (134).

Maraqlananlar açıq tender prosedurunun Əsas şərtlər toplusunu 2500,00 (iki min beş yüz) manat məbləğində iştirak haqqını aşağıda qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra yuxarıdakı ünvanıdan ala bilərlər.

Bankın adı: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" ASC-nin Sənaye filialı
Kod: 805603
VÖEN: 9900001881
M/h: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T. İBAZAZ 2X
H/h: AZ88İBAZ3803001944185651211
VÖEN: 1500016711

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçı açıq tender prosedurunda iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri (müvafiq icra orqanı tərəfindən verilmiş, rəsmi blanklarda və möhürlə təsdiq olunmuş) təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı mürciəti;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərinin, habelə son bir il ərzində (fəaliyyətini dayandırdığı müddət nəzərə alınmadan) vergidəyicisinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrinin yerinə yetirilməməsi hallarının mövcud olub-olmadığını (Üçütdə olduğu vergi orqanından alınmalıdır. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir.) Müvafiq orqandan tələb olunan sənədin cari ayı əhatə etməsi mütləqdir (01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış qəbul ediləcəkdir);
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının mikro, kiçik, orta və iri sahibkarlıq subyektlərinə aid olması ilə bağlı məlumat (Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinin arıyışı. Əgər sənəd elektron formada alınsa, notarial təsdiq edilməsi mütləqdir);
- iddiaçının son bir ildəki (əgər daha az müddət fəaliyyət göstərsə, bütün fəaliyyəti dövrü) maliyyə vəziyyəti barədə bank tərəfindən verilmiş arıyış (01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış təqdim ediləcəkdir);
- iddiaçının ilkin qeydiyyat sənədlərinin müvafiq qaydada təsdiq edilmiş surətləri (iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsinin qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və əsas fəaliyyət yeri göstərilməklə), ünvan və bank rekvizitləri;
- iddiaçının tikinti işlərinin həyata keçirilməsi üçün müvafiq lisenziyaya və ya icazəyə malik olması;

tender təklifini və satınalma müqaviləsini imzalamaq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətini təsdiq edən sənəd (vəzifəyə təyin edilməsi barədə əmrin təsdiq olunmuş surəti və ya müvafiq səlahiyyətin verilməsi barədə etibarnamə);

iddiaçının müflis elan olunmaması, əmlakı üzərinə həbs qoyulmaması, ödənişə yönəlmis girovun olmaması, məhkəmənin qərarı ilə kommersiya fəaliyyəti dayandırılmış şəxs olmaması barədə məlumat (vergi orqanı, probasiya şöbəsi və ya müvafiq kommersiya məhkəməsi tərəfindən təqdim olunmuş arıyış) (01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış təqdim ediləcəkdir);

kənar audit tərəfindən tərtib olunmuş son bir ildəki audit hesabatları (əgər varsa);

iddiaçının satınalma prosedurlarının başlanmasından əvvəlki 5 il ərzində özlərinin, habelə işlərin idarə edənlərinin, qulluqçularının peşakar fəaliyyətləri, yaxud satınalma müqaviləsinin bağlanması üçün ixtisas göstəricilərini yanlış göstərmələri ilə əlaqədar cinayətə görə məhkum olunmaması, yaxud onların müvafiq peşə fəaliyyətləri ilə məşğul olmasının məhkəmə qərarında qadağan edilməməsinə təsdiq edən sənədlər (Daxili İşlər Nazirliyindən və ya "ASAN xidmət" mərkəzlərindən 01.09.2023-cü il tarixindən sonra alınmış arıyış qəbul ediləcəkdir);

tenderin Əsas şərtlər toplusunda göstərilən bütün digər sənədlər, tenderdə xarici şirkətlər iştirak etdikdə onların Azərbaycan nümayəndəliyinin olmasını təsdiq edən sənədlər;

iddiaçının müvafiq sahədə peşəkərlığı, təcrübəsi, maliyyə imkanları, işçi qüvvəsi, idarəetmə sərəfəsi barədə təsdiqedicisi sənədlər (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);

iddiaçı inşa etdiyi analoji tikililər barədə "Tikinti obyektinin istismarına icazə" sənədinin surətini və ya inşasını davam etdirirdiyi analoji işlər üzrə bağlanmış müqavilənin təsdiq olunmuş surətini təqdim etməlidir (baş podratçı kimi analoji işlərə dair son 2 ildə bağlanmış müqavilələrin surətləri (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);

oxşar işlər üzrə iş təcrübəsini təsdiq etmək üçün belə işlərin həyata keçirildiyi müəssisə və təşkilatın tövsiyə məktubları;

iddiaçının maddi texniki bazası (sifarişin yerinə yetirilməsi imkanı) haqqında məlumat (ƏŞT-nin ƏLAVƏ 1-nə uyğun);

sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır);

iddiaçının tender təklifi (tender təklifinin qüvvədə olma müddəti zərflərin açıldığı gündən sonra azı 30 (otuz) bank günü);

tender təklifinin dəyərini 1 faizi həcmində bank təminatı (təminatın qüvvədə olma müddəti tender təklifinin qüvvədə olma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır).

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün yuxarıda qeyd olunan sənədləri 10 oktyabr 2023-cü il saat 15:00-a, tender təklifi və tender təklifinin bank təminatını 18 oktyabr 2023-cü il saat 15:00-a qədər yuxarıda göstərilən ünvanı təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri 19 oktyabr 2023-cü il saat 15:00-da Elm və Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfathesablı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsinin iclas zalında açılacaqdır.

İddiaçıların səlahiyyətli nümayəndələri tenderdə iştirak edə bilərlər.

Tender komissiyası

Ölkə ərazisində hava əsasən yağmursuz keçəcək

Azərbaycanda bu günə gözəlilən hava proqnozuna açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Cənub-şərq külüyü əsəcək. Havanın temperaturu gecə 16-19°, gündüz 21-26° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi normaldan yüksək 765 millimetrlə civə sütunu, nisbi rütubət 55-65 faiz təşkil edəcək.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

539-49-20

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	Humanitar siyasət şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotoilustrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi			